

Biezonderwijs

VERTROUWEN IN ONTWIKKELING

**Jaarverslag
Stichting Biezonderwijs**

2019

www.biezonderwijs.com

Inhoudsopgave

VOORWOORD	4
INLEIDING	6
1. STICHTING BIEZONDERWIJS	7
1.1 ALGEMEEN	7
1.1.1 MISSIE EN VISIE	7
1.1.2 KERNWAARDEN	8
1.1.3 DE BLIJVENDE BELOFTE VAN BIEZONDERWIJS	8
2. ORGANISATIE	9
2.1 ORGANISATIESTRUCTUUR	9
2.1.1 RAAD VAN TOEZICHT	9
2.1.2 COLLEGE VAN BESTUUR	12
2.1.3 SCHOLEN EN EXPERTISECENTRUM	12
2.1.4 GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD (GMR)	13
2.2 KWALITEITSZORG IN DE ORGANISATIE	13
2.3 TOEZICHT OP DE KWALITEIT DOOR INSPECTIE EN BESTUUR	14
2.4 CODE GOED BESTUUR IN HET PRIMAIR ONDERWIJS	14
2.5 KLACHTENREGELING	14
2.5.1 VERTROUWENSCOMMISSIE	14
2.5.2 INTERNE- EN EXTERNE VERTROUWENSPERSOON	14
2.5.3 EXTERNE KLACHTENCOMMISSIE	15
2.5.4 KLACHTEN	16
2.6 ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING (AVG)	16
3. ONDERWIJSKUNDIG BELEID	17
3.1 ONDERWIJSKUNDIGE ONTWIKKELINGEN	17
3.2 LEERLING AANTALLEN	17
3.3 UITSTROOMGEGEVENS EN OPBRENGSTEN	19
3.4 PASSEND ONDERWIJS	20
3.4.1 PLEIN 013	21
3.4.2 PORTFOLIO	21
3.4.3 PO LANGSTRAAT HEUSDEN ALTENA	21
3.4.4 VO DE LANGSTRAAT 30-09	21
3.4.5 RSV BREDA PO	21
3.4.6 RSV BREDA VO	22
3.5 OVERIGE SAMENWERKINGSPARTNERS	22

4. PERSONEELSBELEID	23
4.1 PERSONELE KENGETALLEN	23
4.1.1 PERSONEELSBEZETTING	23
5.1.2 MAN/VROUW VERHOUDING, GEMIDDELDE LEEFTIJD EN VERHOUDING TYPE CONTRACTEN	23
4.1.3 ZIEKTEVERZUIM	24
4.1.4 UITDIENSTTREDINGEN	24
4.2 ONTWIKKELING HR-VISIE	24
4.3 DOORONTWIKKELING PROFESSIONALISERING EN WERVING	25
4.4 WERKDRUKGELDEN	26
4.5 MEDEWERKERSTEVREDENHEIDSONDERZOEK	27
4.6 RISICO-INVENTARISATIE & EVALUATIE (RI&E)	27
5. HUISVESTINGSBELEID	29
6. FINANCIEEL BELEID	31
6.1 FINANCIEEL BELEID EN PLANNING & CONTROL-CYCLUS	31
6.2 ALLOCATIE VAN MIDDELEN	32
6.3 TREASURY	33
6.4 RISICOMANAGEMENT	33
6.4.1 ONTWIKKELING LEERLINGAANTALLEN	34
6.4.2 EXTERN BELEID VAN SAMENWERKINGSVERBANDEN VOOR PASSEND ONDERWIJS	34
6.4.3 PROFESSIONALITEIT EN KWALITEIT VAN MEDEWERKERS	34
6.4.4 OVERIG RISICO: INFORMATIEBEVEILIGING	35
6.5 FINANCIEEL RESULTAAT 2019	36
6.5.1 TOELICHTING OP DE BATEN EN LASTEN 2019 (TEN OPZICHTE VAN DE BEGROTING 2019)	37
6.5.2 VERGELIJKING REALISATIE 2019 MET DE REALISATIE 2018	40
6.6 RESULTAATVERDELING EN VERMOGEN	40
7. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF	42
7.1 INLEIDING	42
7.2 KENGETALLEN	42
7.3 MEERJARENBEGROTING	43
7.3.1 TOELICHTING OP DE MEERJARENBEGROTING	43
7.4 MEERJARENBALANS	44
7.4.1 TOELICHTING OP DE MEERJARENBALANS	44
7.5 RATIO'S	45
7.5.1 TOELICHTING OP DE RATIO'S	45
7.6 RISICOMANAGEMENT	46
8. BIEZONDERWIJS IN DE TOEKOMST	47
Bijlage: Rapport inzake de jaarrekening 2019	49

Voorwoord

2019 was voor Biezonderwijs een bewogen jaar. In februari verliet Dave Ensberg-Kleijkers ons als voorzitter college van bestuur. Ik ben Dave zeer dankbaar voor de wijze waarop hij Biezonderwijs heeft gepositioneerd: als kenmerk van goed specialistisch onderwijs. Hij heeft bovendien van Biezonderwijs een professionelere organisatie gemaakt, zowel op het gebied van kwaliteit als op het vlak van bedrijfsvoering en personeelsbeleid. Na het vertrek van Dave, bracht Jan Winters als interim bestuurder rust in de organisatie. Zijn focus lag met name op het inzicht verkrijgen in de onderwijskwaliteit op de scholen.

Ondertussen ging de dynamiek in de samenwerkingsverbanden door. Governance, sturing, beheersing en de totstandkoming van ondersteuningsplannen waren hierbij actuele onderwerpen. Schoolbesturen stuurden op steeds minder verwijzingen naar het speciaal onderwijs. In werkelijkheid liep het aantal verwijzingen echter verder op, en groeide het aantal leerlingen op de scholen van Biezonderwijs. Met als gevolg dat er extra medewerkers nodig waren om goed onderwijs te blijven bieden. Daarbij hadden we sterk te maken met het lerarentekort. Dit tekort aan gekwalificeerde leerkrachten manifesteert zich immers met name op scholen waar de onderwijsuitdaging het grootst is. Naast de samenwerking met andere onderwijspartners, hebben we in 2019 ook veel goede dingen gedaan samen met de gemeente en de zorgpartners.

De medewerkers van onze scholen en ons expertisecentrum De Kracht hebben zich in 2019 weer maximaal ingezet voor onze leerlingen. Met als doel om samen elke dag een beetje beter te worden, en de beste onderwijskwaliteit te realiseren.

De kwaliteit van wat we in de klas nastreven, hebben we in 2019 geordend zichtbaar gemaakt door de implementatie van een kwaliteitsbeleid. Hierdoor is een eenduidige manier van denken, werken en beschrijven ontstaan die de onderwijskwaliteit binnen de scholen steviger en duurzaam moet verankeren.

Ik ben trots op onze scholen en expertisecentrum De Kracht. Er gebeuren hier prachtige dingen! Een klein aantal daarvan wil ik graag uitlichten:

- Op SBO Zonnestein was er het proefproject 'Selfie-Lab'. Hierbij investeren leerlingen in het 'leren leren'. Ze worden zich bewust welke executieve vaardigheden het beste bij welke taak passen, en hoe ze dit voor zichzelf kunnen reguleren. Met als doel om tot hogere leeropbrengsten te komen. Het proefproject heeft ook leerkrachten mooie inzichten gegeven. En doordat er een gezamenlijke taal is ontwikkeld, heeft het zelfs voor ouders/verzorgers resultaat opgeleverd.
- VSO Parcours heeft een lesomgeving in de wijk georganiseerd. Samen met SBO Zonnestein, buurtbewoners en de gemeente Tilburg is een park aangelegd dat door de leerlingen van Parcours zal worden onderhouden.
- Expertisecentrum De Kracht heeft de CRKBO-registratie behaald, hét bewijs dat zij voldoen aan de Kwaliteitscode voor Opleidingsinstituten voor Kort Beroepsonderwijs. Verder hebben ze de training 'Krachtig communiceren met NLP' ontwikkeld. De training is bedoeld voor (speciale) scholen en andere doelgroepen.

- SBO Westerwel heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in Positive Behavior Support (PBS). Dit is een programma om ongewenst gedrag van leerlingen om te buigen naar gewenst gedrag. De aanpak heeft ook geresulteerd in een 'route naar gewenst gedrag'.
- Het zwembad van De Bodde SO is gerenoveerd. Hierdoor kunnen leerlingen weer volop leren en ontspannen in en om het water.
- Leerlingen van VSO De Bodde hebben in 2019 voor de tiende keer hun 'leerwerkweek' gehad. Zij hielpen om een kampeerlocatie seizoenklaar te maken en hadden daarnaast voldoende ruimte voor ontspanning.
- De leerlingenraad van het Praktijkcollege is in 2019 actief betrokken bij de verbouwing van de school. Specifiek over het nieuwe meubilair en verdere inrichting van de aula. Momenteel denkt de leerlingenraad ook mee over de herinrichting van het buitenterrein.
- SBO Noorderlicht heeft onlangs haar tweede 'Gezonde School'-vignet behaald, namelijk het vignet 'Bewegen & Sport'. Er is een groen schoolplein gerealiseerd dat kinderen uitdaagt om (meer) te bewegen.
- Op het SO van SG De Keyzer is een leerlingenraad gestart en zijn de lessen 'sociaal-emotioneel leren' geïntegreerd in het bewegingsonderwijs met een transfer naar de klassen.
Op het VSO zijn diverse maatwerktrajecten gestart waarmee tegemoet wordt gekomen aan de specifieke onderwijsbehoeften van deze leerlingen. De trajecten dragen ook direct bij aan het terugdringen van het aantal thuiszitters.

Financieel gezien is het resultaat over 2019 positief. Biezonderwijs is een financieel gezonde organisatie. Daarbij maken we de weloverwogen keuze om een deel van het eigen vermogen te investeren in innovaties die de organisatie duurzaam versterken.

Voor ondergetekende is dit het eerste bestuursverslag sinds ik Biezonderwijs vanaf augustus 2019 als bestuurder mag dienen. Ik heb aan het begin van schooljaar 2019-2020 bij De Kracht en op alle scholen een introductieprogramma gevolgd. Ik heb lessen bijgewoond, op pleinen gesurveilleerd en met heel veel enthousiaste collega's gesproken. Ook informeel bij de koffieautomaat. Inmiddels ben ik collega geworden en goed ingeburgerd in de samenwerkende netwerken in de regio. Ik mag Biezonderwijs besturen naar een nóg mooiere toekomst. Daarbij liggen de uitdagingen vooral op het vlak van strategie (een gedragen en toekomstbestendige koers), versterking van de in- en externe samenwerking, aantrekkelijk werkgeverschap en passend onderwijs voor alle kinderen en jongeren tussen de 4 en 20 jaar. Als het kan dicht bij huis.

Ik wens u veel leesplezier toe!

G.C.P.A. (Gijs) de Bont MBA

Voorzitter college van bestuur

Inleiding

Jaarlijks verschijnt in het voorjaar een jaarverslag van het voorafgaande kalenderjaar. Het jaarverslag bestaat uit een bestuursverslag (de tekst) en de jaarrekening (de cijfers). Het bestuursverslag is bedoeld voor een ieder die kennis wil nemen van de stichting. Tevens wordt met het verslag verantwoording afgelegd over het door de stichting gevoerde beleid en de gemaakte keuzes. Het bestuursverslag is voornamelijk gericht aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Inspectie van het Onderwijs.

De jaarrekening bestaat onder meer uit een balans per 31 december 2019 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019. Beiden zijn voorzien van de nodige specificaties en toelichtingen. Het jaarverslag en de overige gegevens maken de jaarstukken compleet.

Het Jaarverslag 2019 is, na vaststelling door het college van bestuur van Stichting Biezonderwijs, goedgekeurd door de raad van toezicht in diens vergadering van 22 juni 2020. De jaarrekening 2019 is goedgekeurd door drs. M.H.J. Werner-Hoeks RA van Wijs Accountants te Eindhoven. De door haar ondertekende controleverklaring is opgenomen bij de jaarrekening 2019.

Medio 2020 wordt door Biezonderwijs ook een publiekgericht jaarverslag over 2019 uitgebracht.

1. Stichting Biezonderwijs

1.1 Algemeen

Biezonderwijs is er voor kinderen en jongeren van 4 tot 20 jaar voor wie het leren en opgroeien niet vanzelf gaat. Wij helpen hen om hun eigen talenten te ontdekken, omdat wij vinden dat ieder kind zijn of haar dromen waar moet kunnen maken!

Biezonderwijs bedient via haar zeven scholen 1.917 leerlingen (telling per 1 oktober 2019). Daarnaast versterkt ons eigen expertisecentrum De Kracht ook leerlingen, ouders en professionals in het reguliere onderwijs en in voorzieningen die aansluiten op de leeromgeving. Het gaat daarbij om leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar met een verstandelijke beperking, een (ernstige) leer- en gedragsstoornis en/of psychische problematiek, en om leerlingen uit het praktijkonderwijs.

Een gepassioneerd team van ongeveer 530 medewerkers verzorgt in Tilburg en Goirle speciaal basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Door dit brede aanbod kunnen we kinderen en jongeren een passende onderwijsplek bieden. Het ervaren en deskundige schoolteam weet hoe zij om moet gaan met leerlingen die te maken hebben met gedrags- en ontwikkelingsvraagstukken.

Bijzonder onderdeel van Biezonderwijs is expertisecentrum De Kracht: van hieruit bieden 57 experts extra ondersteuning in het versterken van leerlingen, ouders, leerkrachten en professionals in het regulier én specialistisch onderwijs. Dit gebeurt op individueel niveau en in groepsverband in de vorm van training, coaching, begeleiding, onderzoek en onderwijsarrangementen.

1.1.1 Missie en visie

Soms gaat leren en ontwikkelen niet vanzelf. Juist voor die leerlingen wil Biezonderwijs er zijn. Samen met de omgeving en de leerling werken we aan ontwikkelbare competenties en gedrag, passend bij het kind/de jongere. Doel daarbij is om hem/haar uit te laten groeien tot een zo zelfredzaam en zelfbewust mogelijk persoon die deel kan nemen aan de maatschappij.

Bij Biezonderwijs geloven we in de kracht van ieder mens. Kinderen en jongeren moeten zich open en veilig kunnen ontwikkelen. Daarom faciliteert Biezonderwijs in Midden-Brabant onderwijs aan kinderen van 4 tot 20 jaar in kwetsbare posities. Dat doet zij op een professionele en kwalitatief hoogwaardige manier, in coproductie met de omgeving. Met haar passie en oog voor de verschillende leefwerelden van kinderen, wil Biezonderwijs eraan bijdragen dat ook deze kinderen en jongeren zo zelfstandig en volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij. Om de kennis en kunde van medewerkers hierop te laten aansluiten, blijven wij ons continu professionaliseren en ontwikkelen. Vanuit goed werkgeverschap en het belang van het kind biedt Biezonderwijs hier de ruimte voor. De bedrijfsvoering staat altijd in dienst van het onderwijs.

Het document 'Vertrouwen in Ontwikkeling' is de uitwerking van de huidige missie en visie. Er zijn vier stichtingbrede, overkoepelende programma's vastgesteld: kwaliteitsbeleid, strategisch HR-beleid, onderwijszorgcontinuüm en professionalisering van de bedrijfsvoering. Eind 2019 is besloten om te gaan werken met drie beleidscommissies: een

commissie Bedrijfsvoering, een commissie HR en een commissie Onderwijs, Kwaliteit & Innovatie.

1.1.2 Kernwaarden

De kernwaarden van Biezonderwijs zijn: veilig, open, ontwikkelingsgericht, professioneel en opbrengstgericht. Met deze kernwaarden laten we zien wat we belangrijk vinden in onze onderwijscultuur en in hoe we met elkaar omgaan. Tussen de verschillende scholen van Biezonderwijs kunnen kleine verschillen zitten in cultuur en manier van werken. Dat is logisch, en daar is ook ruimte voor. Maar op alle scholen zijn onze kernwaarden terug te vinden.

1.1.3 De blijvende belofte van Biezonderwijs

We beloven om onszelf te blijven inspannen om leerlingen te leren kennen, en onderwijs te geven dat bij hen past en dat hen goed op de toekomst voorbereidt. We hebben vertrouwen in hun ontwikkeling, doen ons best om hun belevingswereld te vergroten, helpen hen om hun grenzen te verleggen en bereiden hen voor op de samenleving. We beloven om onszelf ook te blijven inspannen voor een eigen plek voor iedere leerling: een plaats waar hij/zij zich veilig voelt, hulp durft te vragen en dingen durft die hij/zij niet dacht te kunnen.

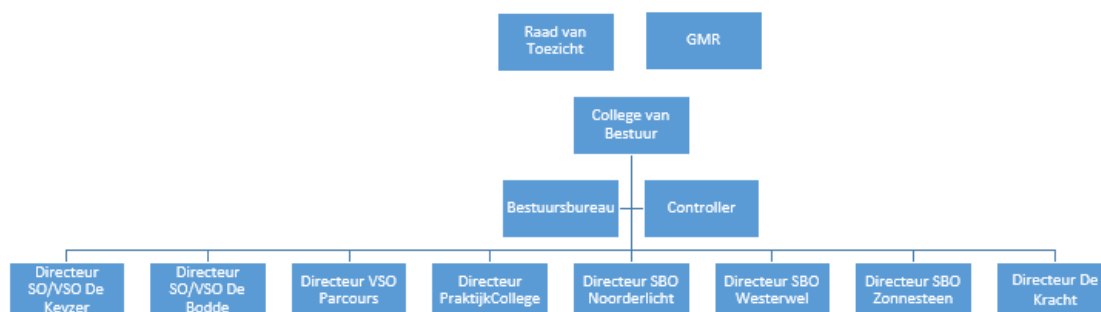
We doen bovendien ons uiterste best, ook voor alle ouders en/of verzorgers, om steeds deskundige en bekwame docenten in te zetten die helpen om onze beloften waar te maken. We informeren ouders/verzorgers over de vorderingen, de begeleiding en het welzijn van hun kind(eren). En we doen dat open en met vertrouwen. Zo streven we ernaar om, samen met de omgeving, de ontwikkeling van onze leerlingen te optimaliseren.

Tenslotte beloven we aan medewerkers om ons ten volle te blijven inzetten voor een open, veilige en professionele werkomgeving. Een werkomgeving waarin medewerkers zich gefaciliteerd en gestimuleerd voelen om hun werk zo goed mogelijk te doen en zichzelf te blijven ontwikkelen.

2. Organisatie

2.1 Organisatiestructuur

Het huidige organogram van Biezonderwijs ziet er als volgt uit:

Hierbij dient te worden opgemerkt dat er één directeur is voor de drie SBO-scholen Noorderlicht, Westerwel en Zonnestein.

Qua samenstelling van de directie op de scholen hebben er in 2019 geen wisselingen plaatsgevonden.

2.1.1 Raad van toezicht

raad van toezicht Stichting Biezonderwijs			
Naam	Functie	Periode	Nevenfuncties
Mevr. H.A.M.A. de Kok- de Koning MPM	Voorzitter tot 01-05-2019	Tot 01-05-2019	o Strategisch adviseur o Lid adviescommissie Innovatiefonds Bibliotheekfunctie Flevoland
Dhr. drs. M.B. van den Berg	Lid tot 30-04-2019 Voorzitter vanaf 01-05-2019	01-01-2019 t/m 31-12-2019	o Voorzitter college van bestuur Stichting Eindhoven Christelijk Voortgezet Onderwijs o Docent/voorzitter kerngroep Management Control aan Nyenrode Business University
Dhr. prof. mr. P.J.J. Zoontjes	Vicevoorzitter	01-01-2019 t/m 31-12-2019	o Emeritus hoogleraar onderwijsrecht Tilburg University o Voorzitter Klachtencommissie OMO o Lid MT Expertisecentrum Stichting Onderwijsgeschillen Utrecht o Voorzitter Nederlands Centrum voor Onderwijsrecht (NCOR) o Voorzitter redactie Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht (NTOR)
Dhr. E.W. Höppener	Lid	01-02-2019 t/m 31-12-2019	o Raad van Bestuur (COO) paraDIGMA Groep (landelijke arbodienst) o Voorzitter Raad van Commissarissen Hoppie Zorg (jeugdzorg)

raad van toezicht			
Stichting Biezonderwijs			
Naam	Functie	Periode	Nevenfuncties
Mevr. drs. J. van den Hoek	Lid	01-02-2019 t/m 31-12-2019	o Directeur - bestuurder Zorgbelang Brabant / Zeeland o Lid bestuur Zorgbelang Nederland
Dhr. drs. K.J.C. Sariwating	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	o Freelance onderwijsadviseur Leerrecht o Directeur stichting Arkade o Lid Raad van Toezicht Vrijeschool Utrecht o Algemeen bestuurslid Stichting Buah Hati o Voorzitter Moluks Historisch Museum
Dhr. drs. H. Dekkers	Lid	01-02-2019 t/m 31-12-2019	o Directeur BrabantKennis & CEO at CINOP ECBO ECIO o Lid Raad van Commissarissen Wij zijn JONG o Labour Market & Education Steering Group Member n.e. bij VNO-NCW Brabant Zeeland o Implementation new education model, sounding Board Member at Tilburg University o Steering Group Member at De Haya van Somerenstichting o Tilburg Triborgh Member at Rotary in Nederland

Commissies binnen de raad van toezicht

Binnen de raad van toezicht fungeren een drietal commissies met de volgende samenstellingen:

- Remuneratiecommissie:
 - Mevr. H.A.M.A. de Kok- de Koning MPM (voorzitter tot 01-05-2019)
 - Dhr. drs. M.B. van den Berg (voorzitter vanaf 01-05-2019)
 - Dhr. prof. mr. P.J.J. Zoontjes (vicevoorzitter)
- Auditcommissie financiën:
 - Dhr. drs. M.B. van den Berg (tot 01-07-2019)
 - Dhr. E.W. Höppener (vanaf 01-05-2019)
 - Mevr. drs. J. van den Hoek (vanaf 01-05-2019)
- Commissie kwaliteitstoezicht:
 - Dhr. prof. mr. P.J.J. Zoontjes
 - Dhr. drs. K.J.C. Sariwating

Ambtelijk secretaris:

Mevr. G. de Bruin

In 2019 heeft de raad van toezicht op de volgende data haar reguliere vergaderingen

gehouden: 6 februari 2019, 17 april 2019, 25 juni 2019, 18 september 2019, 29 oktober 2019 en op 17 december 2019.

Verslag voorzitter raad van toezicht:

In 2019 heeft Dave Ensberg-Kleijkers afscheid genomen als bestuursvoorzitter van Biezonderwijs. De raad van toezicht heeft hem bij zijn afscheid bedankt voor alles wat hij de afgelopen jaren voor de stichting heeft betekend. De stichting staat er in meerdere opzichten goed voor en speelt binnen de regio een belangrijke rol bij het realiseren van passend onderwijs voor alle leerlingen. Passend onderwijs is meestal in het reguliere onderwijs, soms in het speciaal onderwijs en soms in de vorm van een arrangement tussen beide onderwijsvormen. Biezonderwijs is er niet op uit om zoveel mogelijk leerlingen binnen de eigen scholen te bedienen, maar om zoveel mogelijk leerlingen succes te bieden. Eén van die successen die de raad van toezicht mocht meebeleven, was het bezoek aan het Praktijkcollege bij het afscheid van Henriëtte de Kok als voorzitter van de raad van toezicht. Onder leiding van de docenten hebben de leerlingen tijdens dit afscheid laten zien waartoe zij in staat zijn. En ze deden dit met trots. Succes, trots en (vak)kennis is wat we iedere leerling gunnen om zich voor te bereiden op een zelfstandig leven.

De activiteiten van de raad hebben zich in het verslagjaar vooral gericht op de benoeming van een nieuwe bestuurder voor Biezonderwijs, Gijs de Bont. De raad heeft met de bestuurder een studiemiddag gehouden om de scheiding tussen bestuur en toezicht verder vorm te geven. Dit is de voorbereiding op een nieuw toezichtkader tussen bestuur en toezichthouder.

In 2019 heeft de raad tweemaal met de GMR vergaderd. Eén van de vergaderingen ging over het lerarentekort. Dit is een serieuze bedreiging voor het werk van de stichting. De GMR heeft ons hierover geïnformeerd en hun zorgen voldoende overgebracht om daarmee het gesprek met de bestuurder te kunnen vervolgen.

De raad heeft zich met het aantreden van Jiska van den Hoek, Erwin Höppener en Huub Dekkers voldoende versterkt om na het vertrek van Henriëtte de Kok en Cisca Joldersma goed te kunnen blijven functioneren.

In 2019 heeft de raad Wijs Accountants voor de komende vier jaar benoemd als accountant van de stichting. Daarnaast heeft de raad zich gedurende 2019 onder andere gekweten van haar reguliere taken zoals het goedkeuren van de begroting, de meerjarenbegroting en het jaarverslag, de evaluatie van het treasury statuut, het toezien op de juiste naleving van de Code Goed Bestuur en alle relevante wet- en regelgeving en meer in het algemeen de beoordeling van de verwerving en besteding van de middelen in het kader van de rechtmatigheid en de doelmatigheid.

De raad verwacht met deze activiteiten voldoende toezicht te hebben gehouden op het functioneren van de bestuurder en de stichting. En tevens voldoende klankbord te hebben geboden om de bestuurder te ondersteunen in het besturen van de stichting.

Dhr. drs. M.B. van den Berg
Voorzitter raad van toezicht

2.1.2 College van bestuur

college van bestuur Stichting Biezonderwijs			
Naam	Functie	Periode	Nevenfuncties
Dhr. D.S.C. Ensberg-Kleijckers MSc	Voorzitter college van bestuur	Tot 14-02-2019	- o Vicevoorzitter bestuur Stichting Johan Ferrier Fonds - o Lid Raad van Advies Stichting Martin Luther King Lezing - o Ambassadeur Stichting Méér Muziek in de Klas
Dhr. J. Winters MEM	Interim-voorzitter college van bestuur	Van 15-02-2019 tot 01-08-2019	- o Bestuurder stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs voor Hardenberg en omgeving - o Voorzitter algemeen bestuur samenwerkingsverband VO Noord-Oost Overijssel - o Associé/adviseur Search, Werving & Selectie BeteoR - o Director/owner BO3
Dhr. G.C.P.A. de Bont MBA	Voorzitter college van bestuur	Vanaf 01-08-2019	- o Bestuurder / organisator / aanjager Bouwen voor Kaunda Square - o Lid klankbordgroep Geef de kinderen van Mpongwe een toekomst

Onderwerpen die door de voorzitter college van bestuur in kalenderjaar 2019 in het directieurenberaad onder andere besproken zijn:

- Kwaliteitsbeleid
- Instellen beleidscommissies bedrijfsvoering, HR en Onderwijs, Kwaliteit & Innovatie
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek
- Aanbestedingstraject ICT-hardware en digiborden
- In- en outsourcen ICT
- AVG
- Strategische keuzes ten laste van het Eigen Vermogen
- Arbeidsmarktcommunicatie
- Werkverdelingsplan
- Condiëtiemeting en Meerjarenonderhoudsplannen huisvesting
- Nieuwe Arbodienst, RI&E

2.1.3 Scholen en expertisecentrum

scholen en expertisecentrum Stichting Biezonderwijs			
School / dienst	Schoolsoort	Directeur	Adres
Scholengemeenschap De Keyzer	SO en VSO	Dhr. A. van den Broek	Dr. Doctor Keyzerlaan 23, 5051 PB, Goirle
De Bodde	SO en VSO	Mevr. A. Hulshoff	Karel Boddeweg 1, 5044 EL, Tilburg
Parcours	VSO	Mevr. M. Govers	Generaal Smutslaen 9 en 13, 5021 XA, Tilburg
Noorderlicht	SBO	Dhr. P. Smolders	De Schans 135, 5011 EN, Tilburg
Westerwel	SBO	Dhr. P. Smolders	Bladelstraat 3, 5043 CZ, Tilburg
Zonnesteen	SBO	Dhr. P. Smolders	Generaal Smutslaen 11, 5021 XA, Tilburg
Praktijkcollege Tilburg	Praktijkonderwijs	Dhr. H. Backx	Brittendreef 9, 5012 AE, Tilburg
De Kracht	Expertisecentrum	Mevr. R. Kuijpers	De Schans 135, 5011 EN, Tilburg

2.1.4 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

gemeenschappelijke medezeggenschapsraad Stichting Biezonderwijs				
Naam	Functie	Periode	Geleding	Afdeling
Dhr. B. de Rouw	Voorzitter	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Personeelslid	SO/VSO
Mevr. A. Pragt	Vicevoorzitter	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Personeelslid	Expertisecentrum
Dhr. P. Lenferink	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Personeelslid	Praktijkonderwijs
Dhr. J. Derksen	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Personeelslid	SO/VSO
Dhr. K. van der Linden	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Ouder	SO/VSO
Dhr. P. van de Louw	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Ouder	VO
Dhr. H. Toemen	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Personeelslid	SBO
Dhr. M. Verheijen	Lid	01-01-2019 t/m 31-12-2019	Ouder	SBO

De GMR vertegenwoordigt het personeel en de ouders in kwesties op bovenschools niveau binnen Biezonderwijs op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Op school- en dienstniveau functioneert een MR.

Het postadres van de GMR is:
Postbus 5134, 5004 EC Tilburg

Inhoudelijk verslag GMR:

In 2019 heeft de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad zes keer vergaderd met de voorzitter van het college van bestuur. In twee gevallen werd een reguliere vergadering gecombineerd met een halfjaarlijks gesprek met (een delegatie van) de raad van toezicht.

Verder heeft de GMR een HR-commissie, een commissie Onderwijskwaliteit en een financiële commissie. Deze commissies komen periodiek bij elkaar met respectievelijk de HR-adviseur, de voorzitter van het college van bestuur en de controller.

Er is ingestemd met een aantal onderwerpen, te weten: opheffen vaste schil, het HR-jaarplan, het vakantierooster 2019-2020, het bestuursformatieplan schooljaar 2019-2020, het functieboek FUWA Adjunct-directeur, de notitie 'Opleidingsmogelijkheden voor niet bevoegde leerkrachten binnen Biezonderwijs', en de nieuwe Arbodienst.

Er is een positief advies gegeven op het profiel voor de voorzitter van het college van bestuur. En verder zijn er -ter informatie- door de bestuurder nog allerlei actuele onderwerpen besproken met de leden van de GMR. Zoals het bestuursverslag, de meerjarenbegroting en het medewerkerstevredenheidsonderzoek.

2.2 Kwaliteitszorg in de organisatie

Kwaliteitszorg is in de kern 'doen wat aan de voorkant wordt beloofd': het realiseren van wettelijke en door Biezonderwijs zelf gestelde doelen en ambities in belang van leerlingen en medewerkers. Dat vraagt om een continu proces van doelen stellen, uitvoeren, verantwoorden, leren en verbeteren. De organisatie van dit proces is de kern van

kwaliteitszorg. De reikwijdte van deze doelen kan breed zijn: van de kwaliteit van het functioneren van leerkrachten in de klas in interactie met leerlingen, tot de voorwaarden om te komen tot goed onderwijs op het gebied van bedrijfsvoering.

Gedurende het verslagjaar zijn er op stichtingsniveau verschillende hulpmiddelen ingezet om het continue proces van kwaliteitszorg te kunnen volgen en (be)sturen:

- Bestuursverslag/jaarrekening.
- Jaarplan en meerjarig schoolplan per school en de daarbij behorende school-ontwikkelgesprekken tussen het college van bestuur en de afzonderlijke schooldirecties.
- Periodieke overleggen met ONS Onderwijsbureau, dat verantwoordelijk is voor zowel de personele als financiële administratie van Biezonderwijs.

2.3 Toezicht op de kwaliteit door inspectie en bestuur

In relatie tot het 'toezichtkader voor het verkrijgen van een actueel beeld' heeft de Inspectie van het Onderwijs in het verslagjaar geen scholen van Biezonderwijs bezocht. Alle scholen van Biezonderwijs beschikken eind 2019 over een basisarrangement.

2.4 Code Goed Bestuur in het primair onderwijs

De raad van toezicht en het college van bestuur conformeren zich aan de 'Code Goed Bestuur' van de PO-Raad. De code is besproken tijdens een studiemiddag met de raad van toezicht en de voorzitter van het college van bestuur. Hieruit bleek dat het actualiseren van het toezichtkader wenselijk is. Dit zal in 2020 gereed zijn.

2.5 Klachtenregeling

2.5.1 Vertrouwenscommissie

Bij vragen of klachten ten aanzien van seksuele intimidatie en andere vormen van machtsmisbruik, kunnen melders terecht bij Stichting KOMM. De contactgegevens zijn:

Stichting KOMM
Ter attentie van mevrouw A. de Koning-Meeùs
Postbus 1
4854 ZG Bavel
06 – 41 16 71 34
Email: a.dekoning@komm.nl
Website: www.komm.nl

2.5.2 Interne- en externe vertrouwenspersoon

Biezonderwijs wil een laagdrempelige en toegankelijke organisatie zijn. Voor leerlingen en ouders/verzorgers, maar ook voor dienstverleners, leveranciers en andere relaties. Ook wanneer deze doelgroepen menen dat functionarissen namens Biezonderwijs niet volgens onze integriteitscode hebben gehandeld. Voor alle gevallen waarin het niet lukt om een melding naar tevredenheid af te handelen, is er de vertrouwenspersoon. Op elke school is

een interne vertrouwenspersoon aanwezig. Ook is er de mogelijkheid van een externe vertrouwenspersoon. Mevrouw Irma van Hezewijk van Vertrouwenswerk.nl. is als externe vertrouwenspersoon aan Biezonderwijs verbonden. Haar contactgegevens zijn:

Vertrouwenswerk.nl
Ter attentie van mevrouw Irma van Hezewijk
Snaphaan 12
5126 WP Gilze
06-54 64 72 12
Email: irmavanhezewijk@vertrouwenswerk.nl
Website: www.vertrouwenswerk.nl

De externe vertrouwenspersoon is onafhankelijk. Zij heeft geen dienstverband bij het schoolbestuur. De externe vertrouwenspersoon kan door bemiddeling zorgen dat geschillen worden opgelost. Ook kan zij helpen met het indienen van klachten bij de externe klachtencommissie.

Het jaarverslag van Vertrouwenswerk meldt het volgende: In 2019 was het merendeel van de contacten met de externe vertrouwenspersoon tweemaal, op initiatief van een personeelslid of moeder. De externe vertrouwenspersoon fungeert daarbij voor de personeelsleden vooral als sparringpartner, meedenkend over mogelijke stappen ter verbetering van de situatie. Er worden opties afgewogen, waarbij de uiteindelijke keuzes berust bij degene die contact opnam. Bij contact met ouders is vaak extra informatie nodig over de mogelijke stappen die ouders kunnen zetten.

Alle contacten in 2019 waren telefonisch, er hebben geen gesprekken op locatie plaatsgevonden.

Het netwerk van interne en externe vertrouwenspersonen van Biezonderwijs is in 2019 twee keer bij elkaar geweest. Onderwerp van gesprek was steeds casuïstiek en daarnaast actuele ontwikkelingen.

2.5.3 Externe klachtencommissie

Biezonderwijs is verbonden aan Stichting KOMM, de onafhankelijke klachtencommissie voor machtsmisbruik in het onderwijs, en GCBO (Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs).

Melders kunnen contact opnemen via de volgende contactgegevens:

GCBO Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs
Postbus 82324
2508 EH Den Haag
Tel. 070-386 16 97
www.gcbo.nl
info@gcbo.nl
De secretaris heet Mr. N. Anjema-de Oliveira Costa

Stichting KOMM
T.a.v. Mevr. mr. M.A.M. Arends-Deurenberg
Postbus 1040
5602 BA Eindhoven
Telefoon: 06-158 849 73

Email: m.arends@komm.nl

2.5.4 Klachten

Er is een uitspraak gedaan in de rechtszaak naar aanleiding van een stageongeval van een leerling in 2016: Biezonderwijs is buiten rechtsvervolging gesteld. Verder zijn er geen klachten geweest in 2019.

2.6 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Op het gebied van de AVG zijn er drie workshoprondes geweest met de kernfuncties ICT-medewerker, intern begeleider, leerkracht, administratief medewerker, schooldirecteur en de stafmedewerkers van het bestuursbureau. Daarbij zijn per school allereerst de processen en activiteiten inzichtelijk gemaakt waarbij er risico's kunnen optreden ten aanzien van het uitwisselen van persoonsgegevens. Vervolgens zijn deze risico's geïnventariseerd door de kans erop en de impact ervan te bepalen. Dit heeft geresulteerd in een aanzet tot een register van de verwerkingsactiviteiten voor de scholen van Biezonderwijs en voor Expertisecentrum De Kracht. Ook hebben deze acties geleid tot een activiteitenplan per school.

Verder zijn er verwerkersovereenkomsten gesloten, en is samen met onderwijsinstellingen voor primair onderwijs in Tilburg een traject doorlopen tot het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming per 1 januari 2020.

3. Onderwijskundig beleid

3.1 Onderwijskundige ontwikkelingen

Ouders en leerlingen moeten erop kunnen vertrouwen dat er op elke school binnen Biezonderwijs sprake is van goed onderwijs: wij doen de goede dingen en deze dingen doen wij goed!

Gegeven de meerjarenplanning van Biezonderwijs is er in 2019 veel tijd en aandacht besteed aan het beschrijven, evalueren en borgen van de kwaliteit op de scholen. Er is waar mogelijk een grote mate van uniformiteit toegepast door middel van een tweejaarlijkse planning- en controlcyclus, welke eindigt met een audit. De uitwerking van het kwaliteitsbeleid is een zaak van de individuele schooldirecties. Hierbij is sprake van een planning voor het vullen van de kwaliteitsstandaarden.

De scholen binnen Biezonderwijs hebben in 2019 intensief gewerkt aan het invullen van de zelfevaluaties. Dit is door hen als bijzonder leerzaam ervaren. Op basis van de kwaliteitsstandaarden en de deugdelijkheidseisen hebben de scholen ambities geformuleerd. Deze ambities zijn beoordeeld op het resultaat en zijn voorzien van een analyse. Op basis van hiervan zijn vervolgacties geformuleerd. Elke kwaliteitsstandaard krijgt een oordeel van de directie. In de zomervakantie zijn de standaarden die tot dan toe waren ingevuld, aangeboden aan het college van bestuur. Deze heeft hier vervolgens terugkoppeling op gegeven.

Aanvankelijk werd voor het implementatietraject een interne programmaleider ingezet. In de herfst van 2019 is besloten om Biezonderwijs extern te laten toetsen en begeleiden op de gekozen manier van werken.

Het Praktijkcollege Tilburg heeft een eigen implementatietraject gekozen. Eind 2019 bleek echter dat dit niet de gewenste resultaat oplevert. Daarom is in het eerste kwartaal van 2020 besloten dat ook het Praktijkcollege Tilburg weer volledig aansluit bij het beleid en de zienswijze zoals die ook geldt voor de overige scholen.

De Kracht heeft in de planning- en controlcyclus een aparte status. Het waarderingskader van de Inspectie van het Onderwijs is namelijk niet toepasbaar voor expertisediensten. Zicht op kwaliteit is echter ook voor De Kracht essentieel.

Sinds september 2019 voldoet De Kracht aan de Kwaliteitscode voor Opleidingsinstellingen voor Kort Beroepsonderwijs. Het heeft daarmee ook een registratie bij het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO). De kwaliteitscode is vertaald naar eisen rondom de volgende onderwerpen: organisatie, docenten, voorlichting, contract & betalings- en leveringsvoorwaarden, uitvoering, examinering en klachtenregeling.

3.2 Leerling aantallen

De afgelopen jaren hebben we gezien dat de leerlingaantallen van de scholen van Biezonderwijs sterk kunnen variëren. Bij de telling van 1 oktober 2019 is dit opnieuw gebleken: de leerlingaantallen van SBO Zonnestein, SBO Noorderlicht en De Bodde SO zijn sterk gestegen. Daarentegen zien we bij SG De Keyzer SO een daling in de leerlingaantallen van 9 procent.

Biezonderwijs verwacht de komende jaren een stijging van het aantal leerlingen op het Praktijkcollege. Het betreft hier een vorm van onderwijs waarvoor in Tilburg geen alternatief aanwezig is. We verwachten dan ook dat leerlingen die voorheen in een andere plaats naar een school voor praktijkonderwijs gingen, nu meer naar het Praktijkcollege Tilburg zullen komen. Daarnaast zijn we bezig om basisscholen bekender te maken met het Praktijkcollege Tilburg.

Het blijft lastig om de oorzaken van de forse stijgingen en dalingen in de leerlingaantallen te benoemen. De bedoeling van passend onderwijs was (ook) om het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs te verminderen. Dat is in de eerste jaren goed gelukt. De laatste jaren zien we echter weer een stijgende trend. Onze schooldirecteuren en bestuurder zijn gedurende het jaar voortdurend met elkaar in gesprek over de te verwachten leerlingaantallen. Op die manier kunnen we tijdig maatregelen nemen voor onder meer de personele bezetting, huisvesting en de benodigde financiële middelen.

In onderstaande tabel worden de leerlingaantallen over de verschillende tellingen weergegeven. Hierbij staat voor de jaren 2017 t/m 2019 percentueel de afwijking ten opzichte van het jaar ervoor aangegeven. De aantallen over de jaren 2016 t/m 2019 zijn definitief vastgesteld. De aantallen over de jaren 2020 t/m 2022 zijn geprognostiseerd tijdens het begrotingstraject in het najaar van 2019. Ten behoeve van het meerjarenperspectief is er, gezien de sterkte fluctuaties, voor gekozen om de leerlingaantallen zoveel mogelijk te stabiliseren. Deze stabilisatie is te zien in de jaren 2020 en 2021, welke gelijk zijn gehouden aan 2019. Elk jaar wordt er tijdens de nieuwe begrotingsronde opnieuw gekeken naar de leerlingaantallen en worden de te verwachten aantallen zo nodig bijgesteld.

LEERLING AANTALLEN		1-10 2016	1-10 2017	1-10 2018	1-10 2019	Prognose 1-10 2020	Prognose 1-10 2021	Prognose 1-10 2022	Vershil in % 2017 t.o.v. 2016	Vershil in % 2018 t.o.v. 2017	Vershil in % 2019 t.o.v. 2018
Totaal SBO scholen	Totaal	627	600	647	698	690	665	665	-4%	8%	8%
SBO Zonnesteen - 04BX		180	161	165	192	190	180	180	-11%	2%	16%
SBO Westerwel - 09PC		318	314	347	353	350	340	340	-1%	11%	2%
SBO Noorderlicht - 11XT		129	125	135	153	150	145	145	-3%	8%	13%
De Bodde - 01FX	Totaal SO + VSO	250	258	278	297	296	296	296	3%	8%	7%
	Totaal SO	94	91	98	123	123	123	123	-3%	8%	26%
	Totaal VSO	156	167	180	174	173	173	173	7%	8%	-3%
Parcours - 01UB	Totaal VSO	172	180	167	182	180	180	180	5%	-7%	9%
SG De Keyzer - 23JU	Totaal SO + VSO	480	520	520	493	500	500	500	8%	0%	-5%
	Totaal SO	195	214	206	187	195	195	195	10%	-4%	-9%
	Totaal VSO	285	306	314	306	305	305	305	7%	3%	-3%
Praktijkcollege - 12PR	Totaal VO	225	235	241	247	260	280	280	4%	3%	2%
Totaal		1.754	1.793	1.853	1.917	1.926	1.921	1.921	2%	3%	3%

3.3 Uitstroomgegevens en opbrengsten

In totaal zijn 177 leerlingen van Biezonderwijs SO/SBO uitgestroomd naar vervolgonderwijs. De verdeling is als volgt:

Uitstroomgegevens SO/SBO scholen					
Stichting Biezonderwijs					
Soort vervolgonderwijs	De Bodde SO	De Keyzer SO*	SBO Zonnestein	SBO Noorderlicht	SBO Westerwel
Andere school	4				
HAVO/VWO				1	3
Leerplichtontheffing					
PRO		2	17	7	7
HAVO		1			
VMBO Basis/Kader					1
VMBO Basisberoepsgerichte leerweg			5	11	34
VMBO Kaderberoepsgerichte leerweg			1	1	9
VMBO Theoretische leerweg		2	2	4	2
VMBO TL/HAVO					1
VSO	11				
VSO Arbeidsgericht/dagbesteding					3
VSO Basisberoepsgerichte leerweg		6	4	0	
VSO HAVO		3			2
VSO Kaderberoepsgerichte leerweg		5			4
VSO PRO		16			
VSO Theoretische leerweg		6			
VSO ZML				2	
Totaal	15	41	29	26	66

* In deze lijst alleen groep 8 schoolverlaters, zowel extern als residentiële plaatsing; tussentijdse schoolverlaters niet meegerekend.

In totaal 231 leerlingen van Biezonderwijs van de scholen VSO en VO uitgestroomd naar vervolgonderwijs. De verdeling is als volgt:

Uitstroomgegevens VSO/VO scholen				
Stichting Biezonderwijs				
Soort vervolgonderwijs	De Bodde VSO	De Keyzer VSO*	Parcours VSO	Praktijkcollege Tilburg
Andere school	5		11	4
Arbeid/Werk	8	7	11	19
Beschut werk	3		1	
Dagbesteding		2	6	3
Dagbesteding: activiteitsgericht	7			
Dagbesteding: arbeidsmatig	11			
Dagbesteding: belevingsgericht	2			
Entreeopleiding			9	21
Geen werk of school/traject gemeente				6

Uitstroomgegevens VSO/VO scholen Stichting Biezonderwijs				
Soort vervolgonderwijs	De Bodde VSO	De Keyzer VSO*	Parcours VSO	Praktijkcollege Tilburg
HBO		7		
MBO Beroeps Begeleidende Leerweg		3		
MBO Beroeps Opleidende Leerweg		32		
MBO niveau 2			6	
MBO niveau 3 & 4			7	
Overig, waaronder onbekend, leerplicht		3	26	3
VAVO		2		
Verhuizing				4
Vervolgonderwijs	2			
Totaal	38	56	77	60

* Alleen eindexamenleerlingen, zowel extern als residentiële plaatsing; tussentijdse schoolverlaters niet meegerekend.

3.4 Passend Onderwijs

Met de komst van passend onderwijs is de strategische positie van specialistische onderwijsinstellingen als Biezonderwijs wezenlijk veranderd. Meer dan ooit behoort Biezonderwijs aanvullend op en dienstbaar aan het reguliere onderwijs te zijn. Met passend onderwijs wil Biezonderwijs bereiken dat alle kinderen een plek krijgen die past bij hun ondersteuningsbehoefte, zoals die geformuleerd is in hun ontwikkelingsperspectief en verwoord wordt in hun toelaatbaarheidsverklaring die beoordeeld wordt door inhoudelijke experts van het samenwerkingsverband. We geven les in groepsverband maar bieden als onderwijsinstelling voor specialistisch onderwijs ook maatwerk daar waar het nodig is om te voorkomen dat kinderen niet langdurig thuis hoeven komen te zitten. Daarmee proberen we te allen tijden om een passende plek voor elke leerling te realiseren. De meeste samenwerkingsverbanden hebben initiatieven die aansluiten bij de landelijke trend om meer wijkgericht te werken. Ondanks dat onze scholen vaak een wijkoverstijgende en soms ook een regionale functie vervullen, nemen we daar waar het kan deel aan de gesprekken hieromtrent om zo ook daar waar passend te kunnen (gaan) bijdragen aan de opdracht die het samenwerkingsverband zich heeft gesteld. Dus hoe we dat exact inrichten, wordt samen met andere regionale onderwijsinstellingen in samenwerkingsverbanden besloten.

We sluiten aan bij de manier van verantwoorden zoals een samenwerkingsverband die heeft vastgesteld. Voor de SBO-scholen is dit een toelichting van de besteding van middelen op individueel en groepsniveau en teamactiviteiten. Voor de overige scholen zit het meer in de toelaatbaarheidsverklaring vooraf en vinden er monitoringsgesprekken plaats.

Biezonderwijs neemt in de regio Midden-Brabant deel aan zes samenwerkingsverbanden :

- Plein013, samenwerkingsverband PO Tilburg en omgeving
- Portfolio, samenwerkingsverband VO Tilburg en omgeving
- PO Langstraat Heusden Altena , samenwerkingsverband PO Waalwijk en omgeving
- VO De Langstraat, samenwerkingsverband VO Waalwijk en omgeving

- RSV Breda PO, samenwerkingsverband PO 30-03 Breda en omgeving
- RSV Breda VO, samenwerkingsverband VO Breda en omgeving

3.4.1 Plein 013

Plein 013 is het samenwerkingsverband van alle scholen voor primair onderwijs in de regio Tilburg. Het samenwerkingsverband omvat 81 basisscholen, vier speciale basisscholen en vier scholen voor speciaal onderwijs. Samen tellen de scholen ruim 24.000 leerlingen.

3.4.2 Portvolio

Portvolio is het samenwerkingsverband van het voortgezet onderwijs in de regio Tilburg. Met zeven schoolbesturen is Portvolio verantwoordelijk voor een passende onderwijsplaats voor ruim 17.000 leerlingen in de regio. Het samenwerkingsverband streeft ernaar dat alle v(s)o-leerlingen in de regio Tilburg een diploma naar vermogen behalen, dan wel een passende en duurzame plek op de arbeidsmarkt en/of in de maatschappij kunnen innemen.

3.4.3 PO Langstraat Heusden Altena

Het samenwerkingsverband PO Langstraat Heusden Altena is een stichting, opgericht door de besturen van de scholen voor primair onderwijs in de gemeenten Aalburg, Heusden, Loon op Zand en Waalwijk en de besturen voor speciaal onderwijs in Oisterwijk, Tilburg en 's-Hertogenbosch.

Het gaat om 48 scholen voor basisonderwijs en twee scholen voor speciaal basisonderwijs in de gemeenten Aalburg, Heusden, Loon op Zand en Waalwijk. Daarnaast gaat het om één school voor speciaal onderwijs in Oisterwijk, één school voor speciaal onderwijs in Goirle (SG De Keyzer), twee scholen voor speciaal onderwijs in Tilburg (waaronder De Bodde), drie scholen voor speciaal onderwijs in 's-Hertogenbosch en één school voor speciaal onderwijs in Eindhoven.

Het samenwerkingsverband wil dat alle leerlingen een passende onderwijsplek krijgen. Dat betekent: zo dicht mogelijk bij huis, aansluitend op de mogelijkheden van het kind en in overeenstemming met de wensen van de ouders. Om dit te realiseren, is de steun nodig van partners zoals de instellingen voor jeugdhulp en de gemeenten. Ook is het belangrijk om met de voorschoolse instellingen een goede samenwerking op te bouwen en afspraken te maken.

3.4.4 VO De Langstraat 30-09

Het samenwerkingsverband VO De Langstraat 30-09 is een stichting opgericht door de besturen van de scholen in De Langstraat en het Land van Heusden en Altena, en de besturen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) in Tilburg en 's-Hertogenbosch. Het werkgebied beslaat De Langstraat en een deel van het Land van Heusden en Altena met daarin de gemeenten Aalburg, Heusden, Loon op Zand, Waalwijk en Woudrichem. Het samenwerkingsverband wil een keten van onderwijs en individuele ondersteuning organiseren voor kinderen van 12-20 jaar. Zo moet een ononderbroken schoolloopbaan ontstaan, zonder schooluitval. Oftewel: passend onderwijs voor ieder kind.

3.4.5 RSV Breda PO

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs RSV Breda PO 30-03 is een stichting, opgericht door de besturen van de basisscholen in de gemeente Breda, Chaam (deel van de

gemeente Alphen-Chaam), Baarle-Nassau, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Oosterhout en Zundert.

De besturen van de scholen in dit gebied streven er gezamenlijk naar dat alle kinderen in de regio de juiste onderwijskansen krijgen. Hiermee wordt recht gedaan aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind in de regio.

3.4.6 RSV Breda VO

Het samenwerkingsverband RSV Breda VO is een stichting opgericht door besturen van de scholen voor het voortgezet onderwijs in Breda, Oosterhout, Etten-Leur, Zundert, Geertruidenberg, Baarle-Nassau, Dongen, Gilze-Rijen, Rucphen, Drimmelen en (Alphen-) Chaam.

Uitgangspunt van het samenwerkingsverband is dat iedere leerling recht heeft op goed onderwijs, het liefst op een school in de buurt. Die school moet ook de extra ondersteuning kunnen geven die sommige leerlingen nodig hebben.

3.5 Overige samenwerkingspartners

Alleen in samenwerking met partners kan Biezonderwijs haar missie verwezenlijken. We werken daarom zowel op operationeel, tactisch als strategisch niveau -en in diverse samenstellingen- samen met onze collega's in het onderwijs, de zorg, de jeugdhulpverlening, gemeenten, werkgevers (die kunnen bijdragen aan stageplekken en banen voor onze leerlingen) en alle andere partners die nodig zijn om de onderwijsbehoefte van leerlingen te realiseren.

4. Personeelsbeleid

In dit jaarverslag wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze Biezonderwijs het personeelsbeleid heeft uitgevoerd in 2019. Eind 2018 is de HR-visie vastgesteld. Hiermee is de basis gelegd om de komende jaren volop te gaan investeren in allerlei projecten met betrekking tot onder andere werving & selectie, opleiden & ontwikkelen en het optimaliseren van werkprocessen.

Biezonderwijs heeft professionalisering hoog op de agenda staan. In onze begroting voor kalenderjaar 2020 hebben we een nascholingsbudget van € 373.000 opgenomen, wat neerkomt op gemiddeld € 873 per wtf (werktijdfactor). We zien dat in de onderwijssector ook steeds bewuster werk wordt gemaakt van personeelsbeleid gericht op goed werkgeverschap. Door ons personeelsbeleid af te stemmen op de doelen die scholen stellen, wordt de beweging gemaakt naar een meer strategisch personeelsbeleid.

In de volgende paragrafen zetten we op hoofdlijnen de ontwikkelingen op HR-gebied in 2019 verder uiteen.

4.1 Personele kengetallen

Hieronder volgt een toelichting op de relevante personele kengetallen ten aanzien van medewerkers van Biezonderwijs in 2019.

4.1.1 Personeelsbezetting

Biezonderwijs is voor het PO deel eigenrisicodrager (ERD) en moet de vervanging ook zelf betalen. Voor Praktijkcollege Tilburg geldt dit niet, omdat het VO is verzekerd bij het risicofonds. In onderstaande tabel worden de personeelsgegevens in werktijdfactor (wtf) weergegeven inclusief vervangers, maar exclusief de medewerkers die vervangen gedurende een zwangerschapsverlof. Hier ontvangt Biezonderwijs een zogenaamd 'vangnet' voor vanuit het UWV.

Personeelsgegevens in wtf	Peildatum 01-01-2019	in %
Onderwijzend personeel (OP)	252,42	62%
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	135,60	33%
Bestuur/management (DIR)	18,46	5%
Totaal Biezonderwijs	406,48	100%

5.1.2 Man/vrouw verhouding, gemiddelde leeftijd en verhouding type contracten

Man/vrouw verhouding	Peildatum 01-01-2019	in %
Man	121	22%
Vrouw	431	78%
Totaal Biezonderwijs	552	100%
Gemiddelde leeftijd	42,8 jaar	
Verhouding contracten van onbepaalde tijd vs. Tijdelijke contracten	79% vs. 21%	

4.1.3 Ziekteverzuim

Ten opzichte van 2018 (6,87%) is het gemiddeld verzuimpercentage in 2019 iets gestegen (7,27%). De meldingsfrequentie is gedaald naar 1,21 (was in 2018 1,24). De gemiddelde verzuimduur is ook iets gedaald naar 22,47 dagen (ten opzichte van 23,6 dagen in 2018).

Er bestaan tussen de diverse scholen nog steeds aanzienlijke verschillen wanneer het gaat over het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie. Psychische klachten komen binnen Biezonderwijs het meeste voor. Dit was ook in 2018 het geval. Klachten aan het houding- en bewegingsapparaat zijn een tweede diagnose die regelmatig voorkomt. Dit komt overeen met het landelijke beeld. Met name de psychische klachten veroorzaken de meeste verzuimdagen.

Afgezet tegen de beschikbare branchecijfers (primair onderwijs), ligt het verzuimpercentage bij Biezonderwijs gemiddeld hoger. De meldingsfrequentie is nagenoeg gelijk, of voor de groep onderwijsondersteunend personeel (OOP) hoger dan het branchegemiddelde.

Verzuimgegevens	Biezonderwijs 2019	PO (landelijk) OP 2018	PO (landelijk) OOP 2018
Verzuimpercentage	7,27%	5,90%	6,30%
Meldingsfrequentie	1,21	1,10	1,10
Verzuimduur	22,47	22	20

Terugdringing van het ziekteverzuim blijft een belangrijk speerpunt binnen Biezonderwijs. Een groot deel van het management heeft inmiddels een training Verzuimmanagement gevolgd. In 2019 zijn we bovendien overgestapt naar een andere arbodienst. Deze sluit nog beter aan bij het Eigen-Regie model van Falke & Verbaan, dat inmiddels uitgangspunt is bij onze verzuimbegeleiding. Daarnaast is, behalve de bedrijfsarts, aanvullend de inzet van een coach arbeid & gezondheid toegevoegd. Om de rollen in het gehele verzuimproces duidelijk te houden, is het nodig om deze preventieve insteek voortdurend onderling te blijven afstemmen

4.1.4 Uitdiensttredingen

Er wordt actief controle uitgevoerd op alle uitdiensttredingen aangaande mogelijke uitkeringen na ontslag. Dit betreft zowel de Werkloosheidswet (WW) alsook de Ziektewet (ZW). Beperking van WW-lasten vindt plaats door toetsing aan de door het Participatiefonds vastgestelde richtlijnen voor instroomtoetsen.

Re-integratie bij ziekte is altijd gericht op het toewerken naar herstel vóórdat het dienstverband eindigt.

4.2 Ontwikkeling HR-visie

Eind 2018 is de personeelsvisie voor Biezonderwijs voor de jaren 2019 – 2021 vastgesteld. Deze 'HR-visie' is afgeleid van het strategisch meerjarenbeleidsplan 2016-2020 en de herijking hiervan ('Vertrouwen in ontwikkeling', 2018). Onze personeelsvisie is gebaseerd op goed werkgeverschap. Dit is vertaald naar de volgende vijf thema's:

- Professioneel eigenaarschap (teamleden zijn vanuit autonomie verbonden professionals die zich eigenaar voelen van de ontwikkelingen in de school)
- Investeren in permanent leren en ontwikkeling
- Biezonderwijs als aantrekkelijke werkgever in de regio
- Moderne, aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden
- HR-instrumenten, passend bij huidige en toekomstige tijd

De speerpunten voor de komende jaren liggen voornamelijk op het terrein van arbeidsmarktcommunicatie en het stroomlijnen van werven, opleiden en ontwikkelen/professionaliseren (inclusief begeleiding startende leraren), verzuimbegeleiding en –reductie en strategische personeelsplanning.

4.3 Doorontwikkeling professionalisering en werving

Het laatste professionaliseringsbeleidsplan dateert van 2015. Hierin is opgenomen dat de scholen jaarlijks een scholingsplan vaststellen, met bijbehorend budget conform de cao PO en VO. De realiteit is dat dit beschikbare budget de laatste jaren wordt overschreden. Scholing kan centraal plaatsvinden, maar ook individueel. Het kan gaan om formele of informele scholing, in-huis trainingen en studiedagen, maar ook om externe trainingen en volledige studies. De krapte op de arbeidsmarkt en onze uitdaging om over strategisch innovatief vermogen te beschikken, maken het noodzakelijk om het huidige professionaliseringsbeleidsplan door te ontwikkelen.

Ook zetten we de ontvangen middelen vanuit de prestatiebox PO en VO in voor onder andere de ontwikkeling en verdere professionalisering van onze medewerkers.

Het lerarentekort is voorlopig niet opgelost. Dit vraagt continue aandacht en samenwerking met andere schoolbesturen en lerarenopleidingen. In de begroting voor 2019 en de jaren daaropvolgend, zijn middelen vrijgemaakt om initiatieven te ontplooien op het gebied van het vinden/opleiden van (nieuwe) medewerkers en om als aantrekkelijke werkgever te worden gezien. Deze middelen komen ten laste van het eigen vermogen. Eén van de initiatieven is het collectieve zij-instroomtraject dat samen met de besturen in T-PrimaiR en de PABO in Tilburg (Fontys) is opgezet. Dit traject krijgt de komende jaren een vervolg (werving tweede groep is eind 2019 gestart). Medewerkers die beschikken over een hbo-diploma kunnen met behulp van dit traject in twee jaar tijd hun PABO-bevoegdheid behalen. We weten inmiddels dat dit een intensief traject is, dat veel van de betrokkenen vraagt. De komende tijd richten we ons op het verder begeleiden en ondersteunen van deze gemotiveerde medewerkers, en op de vervolgwerving van nieuwe zij-instromers.

Daarnaast willen we investeren in de ontwikkeling van ál onze medewerkers, ook om onze positie op de arbeidsmarkt te verstevigen. Uitgangspunt hierbij is het verbinden van onze specifieke expertise en het centraal stellen van het leren van en met elkaar in een lerende omgeving. Er zijn ideeën voor het opstarten van een Biezonderwijs-academie. Hierbij kunnen we mogelijk voor een deel gebruikmaken van de faciliteiten die via de Ontwikkelacademie vanuit T-PrimaiR worden aangeboden. Met deze verkenning wordt in 2020 een begin gemaakt. Een budget hiervoor is in de begroting opgenomen.

Een ander initiatief is het ontwikkelen van een zogenaamd 'Talent Lab'. Het lab is bedoeld om vervangingsproblemen te voorkomen, talentontwikkeling te optimaliseren en loopbaanbegeleiding te verzorgen (zeker ook voor startende leraren). Onderdeel hiervan is een introductiebeleid en -programma voor nieuwe medewerkers. De contouren van dit plan worden eveneens in 2020 uitgewerkt. Bovendien weten we dat goede leidinggevers in het onderwijs schaars zijn. Daarom is ook het ontwikkelen van een management development traject wenselijk. Zo kunnen we onze eigen mensen meer bieden en zijn we tevens aantrekkelijker voor nieuwe medewerkers.

De extra impuls op het gebied van werving, arbeidsmarkcommunicatie en het opleiden en ontwikkelen van (eigen) personeel vraagt om een tijdelijke uitbreiding van 0,6 wtf op de afdeling HR, voor een periode van drie jaar. Met ingang van augustus 2019 is hiervoor een HR-adviseur aangesteld.

Aansluitend op ons professionaliseringsbeleid gaan we verder vorm en inhoud geven aan het professioneel statuut. Het nog op te stellen professionaliseringsbeleid wordt gezien vanuit het idee van het professioneel statuut: medewerkers in staat stellen eigen verantwoordelijkheid te nemen en te hebben over hun ontwikkeling.

4.4 Werkdruk gelden

Op 9 februari 2018 sloten de onderwijsvakbonden en de PO-Raad met het kabinet het Werkdrukakkoord. Hierin werd afgesproken dat er structureel middelen vrijkomen voor de verlaging van de werkdruk in het primair onderwijs. Scholen en schoolbesturen konden aan de slag om het werken in het primair onderwijs voor leraren aantrekkelijker te maken. Onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur kregen de teams een rol in de aanpak van hun eigen werkdruk.

De hoogte van het budget per school wordt vastgesteld op basis van het aantal leerlingen per 1 oktober voorafgaand aan het schooljaar

Voor het schooljaar 2019/2020 is het bedrag per leerling vastgesteld op € 225,00 (bedrag na bijstelling van de personele bekostiging voor schooljaar 2019/2020 in oktober 2019).

Deze extra middelen worden verstrekt via het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid.

Alle schooldirecties betrekken hun medewerkers bij de keuzes omtrent de inzet van de werkdrukmiddelen. Binnen de teams wordt daarna een oplossing gekozen welke aan de (P)MR wordt voorgelegd.

Een aantal scholen binnen Biezonderwijs heeft de werkdrukmiddelen besteed aan de inzet van een vakleraar gym en/of beeldende vorming, of een onderwijsassistent. Andere scholen kiezen voor de inzet van een leraarondersteuner, pedagogisch conciërge of een administratieve kracht die leraren ontlast in hun werkzaamheden buiten de lessen om.

De middelen zijn toegekend op basis van het aantal leerlingen per school in het primair onderwijs. Dit betekent dat expertisecentrum De Kracht en Praktijkcollege Tilburg geen middelen toegekend hebben gekregen.

In onderstaande tabel is de meerjarige toekenning van de middelen weergegeven.

Extra middelen werkdrukverlaging (€ 225 per leerling)	2020	2021	2022	2023
SBO Zonnestein	43.650	42.750	40.500	40.500
SBO Westerwel	79.650	78.750	76.500	76.500
SBO Noorderlicht	34.875	33.750	32.625	32.625
Totaal SBO scholen	158.175	155.250	149.625	149.625
De Bodde SO	27.675	27.675	27.675	27.675
De Bodde VSO	38.925	38.925	38.925	38.925
Totaal Bodde SO/VSO	66.600	66.600	66.600	66.600
De Keyzer SO	42.075	43.875	43.875	43.875
De Keyzer VSO	68.625	68.625	68.625	68.625
Totaal SG De Keyzer SO/VSO	110.700	112.500	112.500	112.500
Parcours VSO	40.275	40.500	40.500	40.500
Totaal Scholen Biezonderwijs	375.750	374.850	369.225	369.225

4.5 Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2019 is via een extern bureau onder alle medewerkers onderzoek gedaan naar de medewerkerstevredenheid. Er is per entiteit en op bestuursniveau een rapportage opgesteld. De belangrijkste conclusies staan hieronder vermeld. De entiteiten hebben een plan van aanpak opgesteld.

Allereerst kwam naar voren dat een groot deel van de medewerkersgroepen van de scholen zich weinig verbonden voelt met de stichting Biezonderwijs. Met name het OP, OOP en de specialisten geven hier een lage waardering voor.

Het lijkt binnen de scholen en de stichting geen alledaagse praktijk om elkaar aan te spreken op elkaars verantwoordelijkheden en resultaten. Desondanks vinden de directeuren en het bestuur dat dit wel belangrijk is voor het team, de school en elkaars ontwikkeling. Men moet als collega's onder elkaar een professionele dialoog kunnen voeren.

Zowel de doelgroepen OP en OOP van de scholen, als de medewerkers van het expertisecentrum, waren in vergelijking met de andere respondentgroepen tevreden. Zo gaven deze doelgroepen hoge rapportcijfers en waren er geen grote thema's waarover men zeer ontevreden was. De doelgroepen OP, OOP en specialisten waren met name minder tevreden over de manier waarop hun school ziekte van een docent opvangt. Dit kan in de ogen van het OP, OOP en specialisten beter.

4.6 Risico-inventarisatie & evaluatie (RI&E)

In november 2019 is onder begeleiding van een gecertificeerd arbeids- en organisatiedeskundige op de meeste scholen een RI&E uitgevoerd. De deskundige heeft een RI&E rapportage opgesteld en per locatie een plan van aanpak gemaakt. Voor de uitvoering

van de RI&E is gebruik gemaakt van de digitale RI&E voor het primair en voor het voortgezet onderwijs.

In de rapportages worden maatregelen aangegeven die op beleidsniveau en operationeel moeten worden opgepakt. De belangrijke arbo-aandachtspunten zijn PSA (Psycho Sociale Arbeidsbelasting), verzuim, BHV en fysieke belasting & arbeidsmiddelen.

5. Huisvestingsbeleid

De ontwikkelingen op het gebied van huisvesting zijn op te splitsen in de activiteiten die op de locaties plaatsvinden, en de thema's die bovenschools spelen.

In het verslagjaar is op alle scholen binnen Biezonderwijs een conditiemeting uitgevoerd. Daarnaast heeft ook toetsing plaatsgevonden ten aanzien van het Programma van Eisen voor Frisse Scholen, duurzaamheidsklasse B. De conditiemeting is een visuele opname van de onderhoudsstaat van een school. Hierbij wordt de Nederlandse Norm NEN 2767 gehanteerd, en krijgen alle elementen van het gebouw (zoals vloeren, deuren, ramen et cetera) een conditiescore toegekend.

Gebleken is dat de staat van onze schoolgebouwen over het algemeen goed is. De conditiemeting en de toetsing op Frisse Scholen hebben geleid tot een duurzaam meerjarenonderhoudsplan. Hiermee kunnen een jaarplan en een onderhoudsplanung voor de middellange termijn worden opgesteld.

VSO De Keyzer in Goirle maakt sinds 2016 gebruik van noodunits. De school betreft deze van een particuliere verhuurder. Vanwege het hoge aantal leerlingen worden de noodunits nog steeds gebruikt. Daarom is het in 2019 aflopende huurcontract met drie jaar verlengd.

Vanuit gedeelde ambities, doelstellingen en verantwoordelijkheden hebben de schoolbesturen voortgezet onderwijs (VO) en de gemeente Tilburg gezamenlijk een visie op onderwijshuisvesting voor het VO vastgelegd. Deze visie is vervolgens doorvertaald naar een meerjarig integraal huisvestingsplan (MIHP) voor de periode 2020-2045. Dit plan vervangt de eerdere optie van door-decentralisatie.

Voor Biezonderwijs is de impact van dit besluit beperkt. Alleen het gebouw van het Praktijkcollege Tilburg valt onder deze afspraak. Dit is echter een relatief nieuw gebouw en komt daarom in de genoemde planperiode niet voor.

Verder is er voor 1 november 2019 een nieuw Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) van de regio Midden-Brabant opgesteld en ingediend bij het Ministerie van OCW. Het plan zal gelden van 1 augustus 2020 tot en met 31 juli 2025. Ook hier raakt het plan alleen de huisvesting van het Praktijkcollege Tilburg. Er is een centrale afspraak gemaakt dat het totaal aantal leerlingen qua volume naar verwachting gelijk zal blijven en dat er elk jaar de mogelijkheid is om eventuele groei van het Praktijkcollege mogelijk te maken. De scholen Parours, De Bodde en De Keyzer bieden weliswaar ook voortgezet speciaal onderwijs aan, maar vallen daarbij onder een ander wettelijk kader. Ze vallen daarmee buiten het RPO.

Het traject voor een meerjarig integraal huisvestingsplan (MIHP) voor het primair onderwijs is gestart met een inventarisatie van de onderwijsvoorzieningen. Dit proces zal in 2020 verder gaan.

Begin 2019 is de mogelijkheid vervallen om groot onderhoud direct ten laste van de exploitatie te brengen. Gebleken is dat veel instellingen in het primair en voortgezet onderwijs die gebruik maakten van deze voorziening, deze op een andere manier opbouwen dan de Raad voor de Jaarverslaggeving voor ogen staat. Vooralsnog mogen schoolbesturen

tot en met 2020 de voorziening groot onderhoud nog op dezelfde wijze opbouwen zoals in eerdere jaren. Daarnaast is besloten om een 'Werkgroep groot onderhoud' te vormen. De werkgroep bestaat uit een afvaardiging van de RJ-werkgroep Onderwijs, de NBA-werkgroep Onderwijs, de PO- en VO-raden en het Ministerie van OCW. Doel van de werkgroep is om te komen tot een verwerkingswijze die aansluit bij de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, maar waarmee ook rekening wordt gehouden met (onderwijs)sectorspecifieke aspecten.

Biezonderwijs heeft de afgelopen jaren een voorziening voor groot onderhoud gevormd door naar de onderhoudslasten van de komende twintig jaar te kijken. Deze lasten worden jaarlijks gedoteerd naar de voorziening 'Groot onderhoud', waarbij de werkelijke uitgaven op dit vlak worden onttrokken aan deze voorziening. De positie per 31 december 2019 van de voorziening 'Groot onderhoud' is bepaald aan de hand van het nieuwe duurzaam meerjarenonderhoudsplan (MJOP) dat eind 2019 is vastgesteld.

6. Financieel Beleid

6.1 Financieel beleid en planning & control-cyclus

Het financieel beleid van Biezonderwijs is gericht op de continuïteit van de instelling en op de kwaliteit van het onderwijs. De beschikbare middelen worden zodanig verdeeld, dat de doelstellingen van het strategisch meerjarenbeleidsplan zo optimaal mogelijk worden gerealiseerd. Een deel van de middelen wordt bovenschools ingezet; een ander deel op schoolniveau. Daarbij streven we naar een eenduidig stichtingbreed beleid alsmede een bepaalde mate van financiële autonomie van de afzonderlijke scholen en Expertisecentrum De Kracht, gecombineerd met een zekere mate van solidariteit.

Vanwege haar positieve financiële positie heeft Biezonderwijs ervoor gekozen om in de begroting 2019 strategische keuzes te maken die ten laste gaan van het eigen vermogen (EV). De financiële ruimte voor deze keuzes is mede gebaseerd op een in 2018 door Wijs Accountants uitgevoerde risicoanalyse. De inhoudelijke keuzes zijn door de schooldirecties en het college van bestuur gemaakt. Deze hebben het karakter van investeringen die gericht zijn op personeel, onderwijskwaliteit, faciliteiten (inclusief ICT), bedrijfsvoering en huisvesting. Daarmee kunnen deze strategische investeringen worden beschouwd als extra impuls om de beleidsmatige ambities van Biezonderwijs te verwezenlijken. Het eigen vermogen is ruim. Hierbij telt echter mee dat het gebouw van scholengemeenschap De Keyzer eigendom is van Biezonderwijs.

Na het vaststellen van onze kaders vóór de zomervakantie, starten we na de zomervakantie met het opstellen van onze begroting. Hierbij stellen we meteen ook een meerjarenbegroting op voor de jaren daarna. Zo bezien we besluiten in meerjarig perspectief, en kunnen we rekening houden met (mogelijke) meerjarige financiële gevolgen van beleidsmatige keuzes op bestuurs- en/of schoolniveau. Voor de financiële opbouw van de begroting wordt gebruik gemaakt van de begrotingstool Cogix. De schooldirecteuren en het college van bestuur worden geadviseerd door de controller en de HR-adviseur. Tenslotte wordt de begroting door de raad van toezicht definitief goedgekeurd.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt aansluiting gezocht bij de belangrijkste beleidsinhoudelijke ontwikkelingen. Deze zijn onder andere vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan. Wel merken we op dat het lastig is om een goede meerjarenbegroting op te stellen. Reden hiervoor is dat we nog onvoldoende grip hebben op de ontwikkeling van onze leerlingaantallen. Daarom kiezen we ervoor om de leerlingaantallen voorsnóg stabiel te houden. Momenteel ligt de focus met name op de jaarbegroting. Daarnaast passen we onze prognoses voortdurend aan op basis van de ontwikkelingen.

Gedurende het jaar voeren onze directeuren managementrapportagegesprekken met onze controller en HR-adviseur. Gezamenlijk kijken zij naar de realisatiecijfers en maken zij prognoses op basis van recente ontwikkelingen. Om de vier maanden vinden er bovendien schoolontwikkelgesprekken (SOG) plaats waarbij naast de directeur ook de bestuurder, de adjunct-directeur en de bestuurssecretaris aansluiten. Tijdens het schoolontwikkelgesprek bespreken we de ontwikkelingen op het gebied van personeel, onderwijskwaliteit, financiën en mogelijke risico's. Op deze manier evalueren we de inzet van onze middelen op

effectiviteit en efficiëntie. Na afronding van alle schoolontwikkelgesprekken vindt er een eindrapportage plaats richting de raad van toezicht.

Ook zijn we voortdurend bezig om onze administratieve processen en interne controleprocessen te optimaliseren. Zo hebben we in 2019 onze inkomende facturenstroom succesvol gedigitaliseerd, en worden de facturen voortaan conform onze procuratiematrix geaccordeerd. Daarnaast streven we ernaar om in 2020 de eerder geplande realisatie van een contractenregister af te ronden. In dit register kunnen contracten van enige omvang op hoofdlijnen worden vastgelegd. Daarnaast kan het register een signaalfunctie vervullen.

Ook zullen we in 2020 een financiële zelfevaluatie uitvoeren om het 'in control' zijn te toetsen en verder te optimaliseren.

In 2019 hebben er twee aanbestedingstrajecten plaatsgevonden, namelijk die van ICT-hardware en digiborden. De laatste is begin 2020 formeel afgerond.

6.2 Allocatie van middelen

De beschikbare middelen worden zodanig verdeeld dat de doelen zoals die voortvloeien uit het Koersplan, zo optimaal mogelijk worden gerealiseerd.

De leerling tellingen van 1 oktober vormen de basis voor de bekostiging van de scholen van Biezonderwijs. De ontwikkeling van de leerlingenaantallen is dan ook cruciaal voor de financiële situatie van Biezonderwijs. Het ministerie van OCW (hierna ministerie) hanteert voor het uitkeren van de personele bekostiging van het (V)SO en SBO de t-1 systematiek. Voor de materiële bekostiging van het (V)SO en SBO en de bekostiging (zowel personeel als materieel) van het VO (Praktijkcollege Tilburg), hanteert het ministerie de t=0 systematiek. De bekostiging wordt op brinnummer-niveau berekend en op stichtingsniveau uitgekeerd. De budgetbepaling voor een begrotingsjaar wordt berekend op basis van de door de directeuren geprognostiseerde leerlingenaantallen.

Biezonderwijs heeft ervoor gekozen om de interne verdeling van de bekostiging te baseren op de t=0 systematiek. Dit houdt in dat de leerlingenaantallen van 1 oktober 2020 het budget bepalen van de periode januari t/m juli 2021 en de leerlingenaantallen van 1 oktober 2021 het budget bepalen van de periode augustus t/m december 2021. Dit geldt zowel voor (V)SO, SBO als VO.

Daarnaast ontvangen het (V)SO en SBO inkomsten, vanuit de samenwerkingsverbanden, voor groei en tussentijdse instroom van leerlingen en zijn er voor het SBO uitgaven vanwege doorverwijzing.

De opbrengsten worden volledig geboekt op de kostenplaats van de entiteiten, waarbij er een doorbelasting plaatsvindt van de bovenschoolse kosten. De kosten worden doorbelast op basis van de verwachte opbrengsten/omzet, waarbij aan het eind van het jaar een verrekening plaatsvindt o.b.v. de werkelijke opbrengsten/omzet.

De kosten die op bovenschools niveau worden begroot en niet worden doorbelast, zoals de strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen, worden duidelijk aangegeven.

De beschikbare middelen worden zodanig verdeeld, dat de doelstellingen van het strategisch meerjarenbeleidsplan (met oog voor de kwaliteit van het onderwijs) zo optimaal mogelijk worden gerealiseerd. Een deel van de middelen wordt bovenschools ingezet; een ander deel op schoolniveau. Daarbij streven we naar een eenduidig stichtingbreed beleid alsmede een bepaalde mate van financiële autonomie van de afzonderlijke scholen en Expertisecentrum De Kracht, gecombineerd met een zekere mate van solidariteit.

6.3 Treasury

Biezonderwijs heeft in 2019 het treasury statuut geactualiseerd op basis van de wettelijke aanpassing van 18 december 2018 van de Regeling “Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016” met kenmerk WJZ/800938 (met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2016). Het uitgangspunt van het treasury statuut van Biezonderwijs was en blijft een risicomijdende houding bij het beleggen van tijdelijke, overvloedige liquiditeiten en het aantrekken van externe financiering.

De Meerjarenbegroting van Biezonderwijs laat een stabiele ontwikkeling van de belangrijkste financiële kengetallen op het gebied van liquiditeit en solvabiliteit zien. Op basis hiervan is geen noodzaak tot het aantrekken van additionele financiering of het structureel uitzetten van overvloedige liquiditeiten anders dan via de huidig gehanteerde instrumenten. Periodiek vindt evaluatie plaats van de treasury gerelateerde posities van Biezonderwijs ten einde het opereren van de organisatie te toetsen aan het vigerende treasury statuut en de marktontwikkelingen.

In het verslagjaar zijn er geen deposito's afgesloten en heeft Biezonderwijs gehandeld conform haar treasury statuut.

6.4 Risicomanagement

Het bestuur van Biezonderwijs heeft er in het verleden voor gekozen om de beheersing van risico's en de controle hierop (waaronder de interne controle) zo laag mogelijk in de organisatie en volledig in lijn te organiseren. Daardoor ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van activiteiten bij de uitvoerende functionaris en diens direct leidinggevende. Deze laatste moet zich bewust zijn van de risico's die bij de uitvoering van de activiteiten kunnen ontstaan. Daarmee is risicomanagement een taak geworden van iedere leidinggevende, op elk niveau binnen de organisatie. Tijdens de school-ontwikkelgesprekken worden mogelijke risico's besproken met de bestuurder.

Daarnaast voeren we tweejaarlijks een risicoanalyse uit op stichtingsniveau. De meest recente risicoanalyse dateert uit het najaar van 2018. Deze zal in het najaar van 2020 worden geactualiseerd. Uit het rapport van 2018 is gebleken dat Biezonderwijs een gezonde onderwijsinstelling is, die risico's van enige omvang op kan vangen zonder dat de stichting daardoor in continuïteitsproblemen komt.

Biezonderwijs kent in essentie drie belangrijke risico's, elk wisselend voor wat betreft de kans waarop deze risico's zich kunnen voordoen en de impact die dat met zich meebrengt. Hieronder worden deze drie belangrijkste risico's op hoofdlijnen beschreven. Tevens wordt hierbij een inschatting gegeven van de kans dat het risico zich voordoet en wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn.

6.4.1 Ontwikkeling leerlingaantallen

Biezonderwijs is relatief sterk afhankelijkheid van de ontwikkelingen en de koers binnen de samenwerkingsverbanden omdat het regulier onderwijs leerlingen waar zij geen onderwijs aan kunnen bieden, verwijst naar onze scholen. De planbaarheid en voorspelbaarheid van onze leerlingaantallen wordt hierdoor complex en het maakt ons als organisatie kwetsbaar.

Het risico bestaat dat de inschattingen van de leerlingaantallen in negatieve en/of positieve zin afwijken ten opzichte van eerder afgegeven prognoses. Indien het aantal in negatieve zin afwijkt, dan heeft dit directe negatieve gevolgen voor de bekostiging. Biezonderwijs heeft dan (tijdelijk) teveel medewerkers in dienst. Wijkt het leerlingaantal in positieve zin af, dan is het de vraag of er voldoende en geschikte leerkrachten beschikbaar zijn om deze leerlingen goed onderwijs te kunnen bieden. In dat geval zijn extra investeringen wellicht noodzakelijk.

De kans dat deze afwijkingen zich voordoen, wordt als zeer groot ingeschat. Redenen hiervoor zijn de onvoorspelbaarheid van de doorverwijzingen via de samenwerkingsverbanden, en de demografische ontwikkeling. De gevolgen van dit risico kunnen erg groot zijn. Daarom voeren de schooldirecteuren, de controller en het bestuur om de vier maanden overleg over de ontwikkeling van het aantal leerlingen. En wordt er geprobeerd om hier tijdig op in te spelen. In 2019 zagen we de leerlingaantallen op sommige scholen van Biezonderwijs fors stijgen. Hiermee liepen we het risico op het niet tijdig kunnen vinden van medewerkers.

6.4.2 Extern beleid van samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs

Biezonderwijs is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen binnen de samenwerkingsverbanden. Daarom zijn we actief in zes verschillende samenwerkingsverbanden in de regio Tilburg, Breda en Waalwijk. Het college van bestuur neemt deel in de besturen en bestuursvergaderingen van deze samenwerkingsverbanden. Dit doen we mede om invloed te kunnen uitoefenen op de besluitvorming in het belang van kinderen en jongeren. De bestuurlijke invloed van Biezonderwijs binnen deze samenwerkingsverbanden is echter relatief beperkt. Dat maakt dat wij bij een aantal van deze samenwerkingsverbanden volgend zijn, in plaats van leidend. Daarentegen worden de ondersteuningsplannen elke zes jaar vernieuwd, wat ons weer kansen biedt.

6.4.3 Professionaliteit en kwaliteit van medewerkers

De scholen van Biezonderwijs hebben te maken met een steeds zwaarder wordende ondersteuningsbehoefte van leerlingen. Deze ondersteuningsbehoefte wordt bovendien ook steeds complexer. Dit heeft gevolgen voor de inhoud van het werk, maar ook voor de werkdruk(beleving) van onze onderwijsprofessionals. Deze ontwikkeling vraagt om onderwijsprofessionals die adequaat met deze zwaardere 'case load' kunnen omgaan. Die zich bovendien persoonlijk en professioneel blijven ontwikkelen en (bij)scholen, maar ook in

staat zijn flexibel samen te werken met ouders/verzorgers, partners uit de zorg, welzijn en andere sociale domeinen.

Doordat er zowel kwantitatief als kwalitatief sprake is van een krapte op de arbeidsmarkt, vinden er soms suboptimale benoemingen plaats. Ook zien sommige scholen van Biezonderwijs zich gedwongen om medewerkers tegen almaar hoger wordende kosten extern in te huren.

Het risico bestaat dat onze onderwijsprofessionals niet over de vereiste deskundigheid en vaardigheden beschikken om in de sterk veranderende omgeving goed te blijven functioneren. En dat het niveau door training, opleiding, coaching of begeleiding als gevolg van de krappe arbeidsmarkt onvoldoende gewaarborgd blijft.

De kans dat dit risico zich voordoet wordt als zeer groot ingeschat. Biezonderwijs heeft nu al veel moeite om kwalitatief goede mensen te vinden en aan zich te binden.

Biezonderwijs probeert op dit risico in te spelen door planmatig uitvoering te geven aan de meerjarige uitvoeringsagenda welke voortvloeit uit het strategisch HR-beleid. Daarnaast is er vanuit verschillende hoeken onderzocht welke mogelijkheden er zijn om leerkrachten aan te trekken en te behouden. Inmiddels is er, samen met de besturen binnen T-Primair en de pabo in Tilburg (Fontys), een collectief zij-instroomtraject opgezet. Ook zijn er de nodige verbeteringen op onze arbeidsmarktcommunicatie ingezet.

6.4.4 Overig risico: Informatiebeveiliging

Biezonderwijs is bezig om uitvoering te geven aan de eisen in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het risico bestaat dat onze onderwijsprofessionals momenteel nog niet over de vereiste deskundigheid beschikken om op een juiste manier uitvoering te geven aan de AVG-wetgeving. Bovendien kan een overtreding van de geldende privacywet en -regelgeving tot boetes leiden.

De kans dat dergelijke overtredingen zich voordoen, wordt door Biezonderwijs als waarschijnlijk aangemerkt. Daarentegen achten we de kans op boetes gedurende de eerste twee jaar na inwerkingtreding van de AVG, relatief beperkt. Wel is het onze verwachting dat er sprake zal zijn van een toename van de kosten om deze wet- en regelgeving te implementeren. Dit overwegende, komt het risico uit op 'waarschijnlijk'. Daarnaast kunnen de gevolgen van dit risico op termijn groot zijn doordat er hoge boetes kunnen worden opgelegd.

De eisen vanuit de wetgever zijn fors. Biezonderwijs heeft besloten om de invoering geleidelijk te laten plaatsvinden. Daarbij trekken we samen op met andere Tilburgse schoolbesturen om zo kennis over dit onderwerp te kunnen delen en van elkaar te leren. Ook in 2019 worden de scholen en De Kracht volop betrokken om aandacht te geven aan de informatiebeveiliging. Zo trachten we de uitvoering van de AVG op de juiste manier te realiseren.

6.5 Financieel resultaat 2019

Biezonderwijs sluit het boekjaar 2019 af met een positief exploitatieresultaat van ongeveer € 688.000. In dit exploitatieresultaat zitten voor ongeveer € 255.000 aan kosten die zijn gemaakt in het kader van de 'Strategische keuzes ten laste van eigen vermogen'. Ook eind 2018 stond Biezonderwijs er financieel gezond voor en lagen de kengetallen (ruim) boven de landelijke normen. Om te kunnen anticiperen op de positieve financiële positie waren er voor de periode 2019 t/m 2022 strategische keuzes gemaakt, die ten laste gaan van onze eigen vermogen. In de jaarrekening 2018 was hiervoor een aparte bestemmingsreserve gevormd ter grootte van ongeveer € 2,6 miljoen.

De voor 2019 begrote kosten ten behoeve van 'strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen' bedroegen € 785.000. Hiervan is in werkelijkheid een bedrag van ongeveer € 255.000 gerealiseerd. Er zijn in 2019 dus minder kosten gemaakt dan vooraf begroot. Dit komt vooral doordat het opstarten van diverse projecten een langere doorlooptijd kende.

De begroting 2019 voor wat betreft de reguliere bedrijfsvoering was vastgesteld op een tekort van ongeveer € 700.000. Uiteindelijk is er op dit vlak een positief exploitatieresultaat van ongeveer € 1 miljoen gerealiseerd. In de volgende paragraaf worden de afwijkingen per onderdeel toegelicht.

Onderstaande tabel bevat de begroting 2019 van de reguliere bedrijfsvoering en de realisatie 2019. Bij de realisatiecijfers 2019 zitten ook de kosten van ongeveer € 255.000 bij de personele lasten die zijn gemaakt in het kader van 'strategische keuzes ten laste van eigen vermogen'.

Staat van baten en lasten in €	Begroting 2019	Realisatie 2019	Vershil Realisatie 2019 t.o.v. Begroting 2019	Realisatie 2018
Baten				
Rijksbijdragen OCW	31.881.490	33.219.994	1.338.504	31.956.445
Overige overheidsbijdragen	810.651	903.315	92.664	968.969
Overige baten	807.176	1.201.666	394.490	888.917
Totaal baten	33.499.317	35.324.974	1.825.657	33.814.331
Lasten				
Personele lasten	-30.013.140	-30.061.649	-48.509	-28.475.650
Afschrijvingen	-723.272	-683.119	40.153	-645.691
Huisvestingslasten	-1.736.777	-1.835.714	-98.937	-1.699.652
Overige instellingslasten	-1.744.507	-2.066.305	-321.798	-1.894.956
Totaal lasten	-34.217.696	-34.646.787	-429.091	-32.715.949
Financiële baten en lasten	20.000	10.205	-9.795	-422.290
Resultaat	-698.379	688.392	1.386.771	676.092

6.5.1 Toelichting op de baten en lasten 2019 (ten opzichte van de begroting 2019) Rijksbijdragen OCW

De bijdragen vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap komen ongeveer € 1,3 miljoen hoger uit dan begroot.

Voor ongeveer € 900.000 wordt dit veroorzaakt door de positieve indexering van de personele bekostiging voor de schooljaren 2018-2019 en 2019-2020. De ophogingen zijn hoofdzakelijk het gevolg van de ontwikkeling van de lonen, de pensioenpremies en overige werkgeverslasten in het verslagjaar. Bovendien viel de bekostiging voor de werkdrukgeden hoger uit dan tevoren was voorzien. Daarnaast was een deel van de bijstelling van de personele bekostiging voor schooljaar 2019-2020 alvast bedoeld voor een mogelijke loonstijging in de (per januari 2020) nieuw af te sluiten cao.

Ook maakte het kabinet begin november 2019 bekend eenmalig € 460 miljoen extra te investeren in het primair en voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs is binnen de nieuwe cao al rekening gehouden met de eenmalige uitkering van € 150 miljoen. In december 2019 is een bedrag van ongeveer € 100 per leerling uitgekeerd aan alle PO besturen. In het speciaal basisonderwijs (SBO) en het (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) zijn er minder leerlingen ten opzichte van het aantal werknemers. Relatief gezien ontvingen deze scholen via de eerdergenoemde systematiek dan ook een lager bedrag. Op aandringen van de PO-Raad heeft er echter in maart 2020 een nabetaling plaatsgevonden. Hiermee komen de kosten en bekostiging per onderwijstype alsnog in balans. In totaal heeft Biezonderwijs een bedrag van ongeveer € 484.000 ontvangen: in december 2019 is daarvan € 197.000 uitbetaald en in maart 2020 heeft er nog een nabetaling plaatsgevonden van € 287.000. Van het totaalbedrag is € 37.000 bedoeld voor het VO.

Volgens de nieuwe cao hebben de medewerkers binnen het primair onderwijs in februari 2020 een eenmalige uitkering ontvangen van € 875 (naar rato werktijdumfang), plus een eenmalige nabetaling welke neerkomt op een derde van het maandloon (bij een voltijdbaai). De dekking vond plaats vanuit de bijgestelde personele bekostiging 2019-2020 en de eenmalige uitkering vanuit de Rijksoverheid. In de jaarrekening 2019 willen we zichtbaar maken dat een deel van de positieve afwijking bij de rijksbijdragen OCW, bedoeld was voor de cao-ontwikkeling. Daarom is er een 'bestemmingsreserve cao-ontwikkelingen' gevormd ter grootte van € 530.000. In boekjaar 2020 valt deze reserve weer vrij.

In 2019 hebben we ook een subsidie van € 120.000 ontvangen voor onze zes zij-instromers. Bij de begroting voor 2019 hadden we hier geen rekening mee gehouden. Eerder ontvingen we namelijk een brief met daarin de mededeling dat de aanvraag 'on hold' was gezet. Reden: de uitputting van het subsidiebudget binnen onze sector. Eind november 2019 kregen we te horen dat de subsidie alsnog werd toegekend.

Ook de verlenging van de regeling 'Prestatiebox' is bij de rijksbijdragen OCW van (lichte) invloed geweest op de grote positieve afwijking. Deze verlenging geldt voor het voortgezet onderwijs voor de jaren 2019 en 2020. Dit heeft op de realisatie 2019 een positief effect van ongeveer € 75.000.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen komen ongeveer € 90.000 hoger uit dan begroot.

De positieve afwijking wordt deels veroorzaakt door hogere opbrengsten van ongeveer € 65.000 voor werkzaamheden van ons expertisecentrum De Kracht. Dit in het kader van Jeugdhulp.

Bovendien is er in 2019 vanuit de gemeente Tilburg een totaalbedrag van ongeveer € 85.000 ontvangen in het kader van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Deze aanvragen werden pas ná het begrotingstraject gehonoreerd, en waren daarom nog niet meegenomen in de begroting. De verantwoording van deze middelen vindt apart plaats richting de gemeente Tilburg.

Daarnaast was er een bedrag van € 90.000 begroot als opbrengst van een subsidie uit het Europees Sociaal Fonds (bedoeld voor scholen voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs). De verantwoording van dit subsidies vindt apart plaats en was in 2019 nog niet afgerond.

Tot slot hebben we vanuit de gemeente Tilburg een bijdrage van ongeveer € 20.000 ontvangen voor het vergroenen van het schoolplein van onze school SBO Noorderlicht.

Overige baten

De overige baten komen ongeveer € 500.000 hoger uit dan begroot.

In 2020 kan Biezonderwijs bij het UWV een aanvraag indienen om compensatie van de transitie-vergoedingen die zijn uitbetaald aan werknemers van wie de arbeidsovereenkomst is beëindigd als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid (na twee jaar ziek). Het gaat dan om de periode 1 juli 2015 tot en met 31 december 2019. Vermoedelijk zal Biezonderwijs de reeds uitbetaalde bedragen terugkrijgen. Daardoor moeten we in de jaarrekening 2019 een vordering opnemen. Deze vordering van ongeveer € 300.000 staat op de balans, met een tegenboeking bij de overige baten aan de exploitatiekant.

Ook stond er op de balans een bedrag van ongeveer € 370.000 voor een mogelijke vordering vanuit het ministerie. Omdat het hier het schooljaar 2008-2009 betreft, zal de vordering niet meer worden opgenomen op de balans. Hierdoor is het bedrag van ongeveer € 370.000 overgeboekt naar de overige baten aan de exploitatiekant.

Personele lasten

De personele lasten komen ongeveer € 50.000 hoger uit ten opzichte van een begroting van ongeveer € 30 miljoen. Bij de realisatiecijfers 2019 zit in de personele lasten een bedrag van ongeveer € 255.000 voor kosten die werden gemaakt in het kader van de 'Strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen'. Gezien de ontwikkeling van de lonen, pensioenpremies en overige werkgeverslasten in 2019, zou de afwijking veel hoger moeten zijn. Vanwege het lerarentekort konden veel vacatures in 2019 niet -of niet volledig- worden ingevuld. De schooldirecties hebben getracht om dit op te lossen met zij-instromers. Daarnaast is er ook veel personeel extern ingehuurd. Hiermee hebben we onze vacatures (tijdelijk) weten in te vullen. Externe inhuur is echter ongeveer veertig procent duurder dan onze leerkrachten in dienstverband. Daarom is er in 2019 een grote overschrijding geweest ten opzichte van de begrote inhuurkosten.

Biezonderwijs streeft naar de versterking van haar strategisch HR-beleid. We willen onze positie op de arbeidsmarkt versterken door te functioneren als één werkgever, namelijk stichting Biezonderwijs. Ook overwegen we het aantrekken van boventallig talent op bovenschools niveau, zodat we (toekomstige) vacatures op onze scholen sneller kunnen invullen.

Tot slot hebben we, zoals eerder aangegeven bij de toelichting op de rijksbijdragen OCW, een 'bestemmingsreserve cao-ontwikkelingen' gevormd. Hiermee willen we zichtbaar maken dat een deel van de loonkosten van 2020 al zijn gedekt vanuit de baten die zijn uitgekeerd in 2019.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten komen ongeveer € 40.000 lager uit dan begroot.

Voor de geplande investeringen/vervangingen van de digiborden was een Europese aanbesteding noodzakelijk. Deze is op stichtingsniveau uitgevoerd en in januari 2020 officieel afgerond.

Daarnaast zijn een aantal investeringen die per januari 2019 al waren begroot, later in het jaar pas gerealiseerd. Daarmee realiseren we echter niet (voor een aantal maanden) de geplande afschrijvingskosten.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten komen ongeveer € 100.000 hoger uit dan begroot.

In 2019 zijn er meer uitgaven geweest voor klein onderhoud. Ook is er naar de voorziening 'Groot onderhoud' een hoger bedrag gedoteerd dan eerder was begroot.

Net als vele andere onderwijsinstellingen in Nederland, berekende Biezonderwijs de voorziening 'Groot onderhoud' niet zoals dat volgens de regelgeving zou moeten. Inmiddels is bekendgemaakt dat we de oude werkwijze ook in 2020 nog mogen toepassen. Daarnaast is besloten om een 'landelijke werkgroep groot onderhoud' te vormen. Deze werkgroep moet een verwerkingswijze ontwikkelen welke aansluit bij de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, maar die ook rekening houdt met (onderwijs)sectorspecifieke aspecten. Begin 2020 is een analyse gemaakt met betrekking tot een mogelijke verschuiving van een deel van de algemene reserves naar de voorziening 'Groot onderhoud'. Zodra de definitieve verwerkingswijze bekend is, zal de voorziening groot onderhoud voortaan op die manier worden gevormd.

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten komen ongeveer € 320.000 hoger uit dan begroot.

Voor ongeveer € 100.000 wordt dit veroorzaakt door hogere uitgaven voor het onderwijsleerpakket (OLP). Dit is mogelijk veroorzaakt door een te lage inschatting tijdens het begrotingstraject. Aan de andere kant zijn er in 2019 meer aanschaffingen geweest dan in het jaar ervoor.

Daarnaast zijn de ICT-kosten ongeveer € 75.000 hoger dan was begroot. Het blijkt dat de kosten voor de Chromebooks en Methodieken te laag waren ingeschat.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn ongeveer € 10.000 lager dan begroot.

De rentebaten zijn ten opzichte van onze spaartegoeden percentueel bijna nihil. De banken hebben begin 2020 bekendgemaakt dat ze negatieve rente gaan innen op de spaartegoeden. Dit zal de komende jaren ook effect hebben op het bedrijfsresultaat van Biezonderwijs.

6.5.2 Vergelijking realisatie 2019 met de realisatie 2018

Baten

In vergelijking met 2018 waren de baten in 2019 ongeveer € 1,5 miljoen hoger.

Dit wordt deels veroorzaakt door de positieve indexatie van de personele bekostiging. Daarnaast ontvingen we van de Rijksoverheid een deel van de bekostiging voor de toekomstige cao-afspraken, alsmede een eenmalig bedrag voor extra investeringen in het primair en voortgezet onderwijs.

Daarnaast nemen we een vordering aan het UWV op in onze balans. Deze staat voor de compensatie van transitievergoedingen die we eerder hebben uitbetaald aan werknemers waarvan de arbeidsovereenkomst is beëindigd als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid (na twee jaar ziek). Het betreft daarbij de periode 1 juli 2015 tot en met 31 december 2019. We nemen de vordering ook al als baten op in onze exploitatie.

Tot slot wordt het verschil verklaard doordat we een vordering die betrekking had op schooljaar 2008-2009, laten vrijvallen. Eerder was dit bedrag als last meegenomen in de jaarcijfers. Met het vrijvallen ontstaan er baten in 2019.

Lasten

In vergelijking met 2018 waren de lasten in 2019 ongeveer € 1,9 miljoen hoger. Voor € 1,9 miljoen wordt dit veroorzaakt door de hogere personele lasten in 2019 ten opzichte van het jaar ervoor.

Er is gemiddeld genomen ongeveer 17 fte meer ingezet in 2019 ten opzichte van 2018. Dit was noodzakelijk vanwege de hogere leerlingaantallen en de inzet van extra medewerkers in het kader van de werkdruk. We zijn echter nog niet op het gewenste en benodigde aantal fte's. We hopen dit de komende jaren te realiseren.

Tot slot zijn de personele lasten in 2019 hoger door de kosten voor inhuur van extern personeel.

Financiële baten en lasten

In vergelijking met 2018 waren de financiële lasten in 2019 ongeveer € 400.000 lager.

Dit wordt verklaard doordat in 2018 een langlopende hypothecaire lening bij de ING Bank (gebruikt voor de verbouwing van het schoolgebouw van Scholengemeenschap De Keyzer) werd afgelost. Voor kalenderjaar 2018 had dit een negatief effect van ongeveer € 365.000. Ook werd over de lening in 2018 nog rente betaald. Het wegvallen van de hypotheekrente levert op de lange termijn een kostenbesparing op.

6.6 Resultaatverdeling en vermogen

Het totale positieve resultaat over 2019 bedraagt € 688.392.

Zoals eerder aangegeven in paragraaf 7.4.1, zal er voor een bedrag van € 530.000 een 'bestemmingsreserve cao ontwikkelingen' gevormd worden. Op die manier wordt zichtbaar gemaakt dat een deel van het resultaat van 2019 bestemd is voor uitbetalingen van de eenmalige uitkeringen aan medewerkers in februari 2020.

Voor de kosten die ten laste van het eigen vermogen zouden gaan, is er bij de jaarrekening 2018 een bestemmingsreserve gevormd. De kosten over 2019 van € 256.500 worden in mindering gebracht van deze bestemmingsreserve.

Het resterende resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Resultaatverdeling en vermogen	Saldo 31-12-2018	Bestemmings- resultaat	Herverdeling	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	10.781.540	414.892	-	11.196.432
Bestemmingsreserves publiek				
Bestemmingsreserve BAPO	1.000.000	-	-	1.000.000
Bestemmingsreserve strategische keuzes	2.620.000	-256.500	-	2.363.500
Bestemmingsreserve cao ontwikkelingen	-	530.000	-	530.000
Bestemmingsreserves privaat				
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	281.564	-	-	281.564
Totaal bestemmingsreserves	3.901.564	273.500	-	4.175.064
Totaal Eigen Vermogen	14.683.104	688.392	-	15.371.496

7. Continuïteitsparagraaf

7.1 Inleiding

In het kader van de versterking van de bestuurskracht in het onderwijs, is het sinds 2013 verplicht om in het jaarverslag een continuïteitsparagraaf op te nemen. Biezonderwijs is een ambitieus en maatschappelijk bewust schoolbestuur. Wij hechten waarde aan het afleggen van verantwoording over genomen besluiten in het verleden. Maar we zijn ook graag transparant over onze voornemens richting de toekomst.

Biezonderwijs stelt jaarlijks een begroting (inclusief meerjarenraming) en bestuursformatieplan op. Hierin vertalen we de maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot onderwijs, alsook onze interne ontwikkelingen en onze ambities, naar een financiële prognose voor de komende jaren. Dit meerjarenperspectief is sterk afhankelijk van onder andere:

- de ontwikkeling van de leerlingenaantallen;
- het effect van de vereveningsopdracht van de samenwerkingsverbanden;
- de consequenties van ons strategisch beleid;
- de ontwikkeling van de inkomsten uit ambulante begeleiding c.q. dienstverlening van en door Expertisecentrum De Kracht.

7.2 Kengetallen

In onderstaande tabel worden de leerlingaantallen (peildatum: 1 oktober) en begrote personele bezetting (peildatum: 1 augustus) voor de komende jaren weergegeven.

Ten behoeve van het meerjarenperspectief is er, gezien de sterke fluctuaties, voor gekozen om de leerlingaantallen zoveel mogelijk te stabiliseren. Dit resulteert vervolgens in een bijna gelijkblijvende personeelsbezetting voor de komende jaren.

Kengetallen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Personeelsbezetting (peildatum 1-8)	409,23	429,25	429,81	429,85
Onderwijzend personeel (OP)	258,96	270,06	270,62	270,66
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	133,22	141,34	141,34	141,34
Bestuur/management (DIR)	17,05	17,85	17,85	17,85
Leerling aantallen (peildatum 1-10)	1.917	1.926	1.921	1.921
Primair Onderwijs (SBO, SO en VSO)	1.670	1.666	1.641	1.641
Voortgezet Onderwijs (Praktijkonderwijs)	247	260	280	280

7.3 Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is in onderling overleg tussen de directeuren, HR adviseur, de controller en het bestuur van Biezonderwijs tot stand gekomen.

Meerjarenbegroting	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten					
Rijksbijdragen OCW	33.219.994	33.488.428	33.663.699	33.643.132	33.529.947
Overige overheidsbijdragen	903.315	985.526	1.000.526	1.000.526	980.526
Overige baten	1.201.666	708.000	680.700	680.700	680.700
Totaal baten	35.324.974	35.181.954	35.344.925	35.324.358	35.191.173
Lasten					
Personele lasten	-30.061.649	-32.142.747	-31.991.816	-31.605.416	-31.008.902
Afschrijvingen	-683.119	-781.803	-779.419	-742.154	-699.185
Huisvestingslasten	-1.835.714	-2.142.450	-2.082.450	-2.082.450	-2.082.450
Overige instellingslasten	-2.066.305	-1.809.780	-1.808.630	-1.808.630	-1.808.630
Totaal lasten	-34.646.787	-36.876.780	-36.662.315	-36.238.650	-35.599.167
Financiële baten en lasten	10.205	12.000	12.000	12.000	12.000
Resultaat	688.392	-1.682.826	-1.305.390	-902.292	-395.994

7.3.1 Toelichting op de meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting van Biezonderwijs laat voor de komende jaren negatieve resultaten zien. Desalniettemin staan wij er, evenals afgelopen jaren, eind 2019 financieel gezond voor. Onze kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit, kapitalisatiefactor en weerstandvermogen liggen (ruim) boven de daarvoor geldende landelijke normen. Zoals uit de risicoanalyse bleek, is ons eigen vermogen meer dan voldoende om risico's op korte en lange termijn te kunnen opvangen.

Biezonderwijs kiest ervoor om in de begroting 2019 en verder, strategische keuzes te maken die ten laste gaan van het eigen vermogen (EV). Deze hebben het karakter van investeringen die gericht zijn op personeel, onderwijskwaliteit, faciliteiten (inclusief ICT), bedrijfsvoering en huisvesting. Daarmee kunnen deze strategische investeringen worden beschouwd als extra impuls om onze beleidsmatige ambities te verwezenlijken. In de jaarrekening 2018 is hiervoor al een bestemmingsreserve gevormd ter grootte van circa € 2,6 miljoen.

Ten behoeve van de meerjarenbegroting, zijn bij de berekening van de rijksbijdragen OCW de tarieven en de GGL gelijk gehouden en is er geen indexering toegepast. Daarnaast is er nog geen rekening gehouden met de effecten van de vereenvoudiging van de bekostigingssystematiek van het primair onderwijs.

Bij de berekening van de personele lasten ten behoeve van de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de nieuwe cao. Deze is in januari 2020 vastgesteld.

Een aantal ruimtes en de sporthal van SBO Westerwel worden verhuurd. Hiervoor zijn verhuuropbrengsten in de begroting meegenomen. Door de gestegen leerlingenaantallen zal er in de toekomst behoefte zijn aan meer klaslokalen. Hierdoor kan de verhuur van ruimtes de komende jaren mogelijk dalen. Dit is al gedeeltelijk verwerkt in de meerjarenbegroting.

7.4 Meerjarenbalans

Meerjarenbalans	Realisatie 31-12- 2019	Begroting 31-12- 2020	Begroting 31-12- 2021	Begroting 31-12- 2022	Begroting 31-12- 2023
ACTIVA					
Materiële vaste activa	7.742.142	8.220.738	7.951.219	7.563.765	7.014.580
Gebouwen en terreinen	5.895.717	5.902.398	5.637.079	5.371.760	5.106.441
Inventaris en apparatuur	1.626.125	1.966.450	1.983.314	1.905.320	1.670.146
Leermiddelen	220.300	351.890	330.826	286.685	237.993
Vlottende activa	13.845.551	11.143.400	10.663.609	10.812.316	10.623.208
Vorderingen	2.117.737	2.117.743	2.127.552	2.126.314	2.118.297
Liquide middelen	11.727.814	9.025.657	8.536.057	8.686.002	8.504.911
TOTAAL ACTIVA	21.587.693	19.364.138	18.614.828	18.376.081	17.637.788
PASSIVA					
Eigen vermogen	15.371.496	13.158.670	11.853.280	10.950.988	10.554.995
Algemene reserve	11.196.432	10.319.606	9.844.216	9.426.924	9.030.931
Bestemmingsreserve	4.175.064	2.839.064	2.009.064	1.524.064	1.524.064
Voorzieningen	2.832.288	3.205.468	3.761.548	4.425.093	4.082.793
Onderhoudsvoorziening	2.518.477	2.905.468	3.461.548	4.125.093	3.782.793
Overige voorzieningen	313.811	300.000	300.000	300.000	300.000
Schulden	3.383.909	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	3.383.909	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
TOTAAL PASSIVA	21.587.693	19.364.138	18.614.828	18.376.081	17.637.788

7.4.1 Toelichting op de meerjarenbalans

In 2020 zullen de uitgestelde investeringen op met name ICT-vlak alsnog worden aangeschaft. Een deel van de middelen was al volledig afgeschreven en stond in 2019 in de planning om te vervangen. Het aanbestedingstraject kostte echter meer tijd dan gepland. Daarnaast zal een groot deel van de leermiddelen worden vervangen.

De vorderingen zijn met name gericht aan het Ministerie van OC&W doordat zij de bekostiging niet in maandelijks gelijke bedragen uitbetaalt.

De stand van de bestemmingsreserve wordt bepaald door de eindstand van de reserve van het jaar ervoor te muteren met de verwachte kosten in het kader van de strategische keuzes ten laste van het eigen vermogen van dat jaar. In 2020 laten we ook de 'bestemmingsreserve cao-ontwikkelingen', ter grootte van € 530.000, volledig vrijvallen. Deze bestemmingsreserve wordt namelijk gevormd voor de uitbetalingen van de eenmalige uitkeringen aan medewerkers in februari 2020.

De onderhoudsvoorziening wordt bepaald aan de hand van dotaties en onttrekkingen uit de voorziening op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De overige voorzieningen zijn ten behoeve van de jubilea-verplichtingen.

De kortlopende schulden omvatten onder andere de verschuldigde belastingen en premies sociale verzekeringen en vakantiegeldverplichtingen.

7.5 Ratio's

In onderstaande tabel worden de financiële kengetallen van Stichting Biezonderwijs weergegeven, afgezet tegen de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs.

Financiële kengetallen	Signalerings- waarden	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	4,14	4,09	3,71	3,55	3,60	3,54
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,85	0,84	0,85	0,84	0,84	0,83
Rentabiliteit	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10	0,02	0,02	-0,05	-0,04	-0,03	-0,01
Weerstandvermogen	< 5%	43,40%	43,51%	37,40%	33,54%	31,00%	29,99%
Huisvestingsratio	> 10%	5,85%	6,03%	6,53%	6,40%	6,48%	6,60%

7.5.1 Toelichting op de ratio's

De financiële kengetallen van Stichting Biezonderwijs tonen het beeld van een financieel stabiele organisatie. Hierdoor heeft Biezonderwijs voldoende vermogen en liquiditeit om eventuele risico's te kunnen opvangen.

Hierna wordt een korte toelichting gegeven op de verschillende kengetallen:

Het kengetal liquiditeit (vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre Biezonderwijs op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Hiervoor wordt als signaleringswaarde een ondergrens van 0,75 gehanteerd. Gezien de hoge liquiditeitspositie van Biezonderwijs, blijven we hier ruim boven.

Het kengetal solvabiliteit 2 (eigen vermogen inclusief voorzieningen ten opzichte van totaal passiva) geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen, en geeft inzicht in de financieringsopbouw en in hoeverre Biezonderwijs op langere termijn in staat is om aan haar

betalingsverplichtingen te voldoen. Als bovengrens wordt een solvabiliteit van 30% gehanteerd als signaleringswaarde.

Het kengetal rentabiliteit (totaal resultaat gedeeld door de totale baten) geeft aan of er sprake is van een positief of negatief resultaat in relatie tot de totale baten. Voor de driejarige rentabiliteit wordt een ondergrens van 0 gehanteerd, voor de tweejarige – 0,05 en voor de éénjarige – 0,10. Door de tekorten die zijn begroot voor de komende jaren, zal de rentabiliteit van Biezonderwijs voor de periode 2020 t/m 2023 negatief uitkomen. Het streven blijft om begrotingen structureel te laten sluiten. Tijdelijke afwijkingen van dat standpunt kunnen echter worden overwogen als dat in het belang van leerlingen, medewerkers en/of de stichting als geheel is.

Het kengetal weerstandsvermogen (eigen vermogen gedeeld door totale baten) geeft de mate weer waarin Biezonderwijs in staat is om financiële tegenvallers op te vangen. Hiervoor wordt geen onder- of bovengrens gehanteerd.

Het kengetal huisvestingsratio (huisvestingslasten plus de afschrijvingskosten gebouwen en terreinen, gedeeld door de totale lasten) geeft de verhouding van de huisvestingslasten ten opzichte van de totale lasten weer.

7.6 Risicomanagement

In hoofdstuk 6.4 zijn de risico's die Biezonderwijs loopt en de daarbij getroffen (beheers)maatregelen, op hoofdlijnen beschreven.

8. Biezonderwijs in de toekomst

In 2020 wil Biezonderwijs met zoveel mogelijk betrokkenheid van medewerkers en stakeholders in- én extern tot een nieuw koersplan komen. De leidende gedachte daarbij blijft dat Biezonderwijs onderwijs faciliteert aan kinderen in Midden-Brabant in kwetsbare posities. We hebben inmiddels al stappen gezet om ervoor te zorgen dat elk kind dat past binnen onze maatschappelijke opdracht, bij ons ook onderwijs kan krijgen. We hebben een onderwijsaanbod, maar passen dat vraaggericht toe. Daarnaast zijn we actief in elke buurt binnen Hart van Brabant. Ook wanneer daar geen Biezonderwijs school staat. We werken samen met maatschappelijke partners aan passend onderwijs, zo dicht mogelijk bij huis.

Personeelsbeleid

Personeelsbeleid is hét belangrijkste instrument om de onderwijskwaliteit te beïnvloeden. Anders gezegd: de kwaliteit van onderwijs is sterk afhankelijk van de kwaliteit van de leraren. Biezonderwijs is één werkgever, en wordt aangestuurd door één leidinggevend team van adjunct-directeuren, directeuren en een bestuurder. Dat biedt de mogelijkheid om gezamenlijk een aantal grote uitdagingen effectief aan te pakken. 2020 zal vooral in het teken staan van het terugdringen van het lerarentekort. Bijvoorbeeld via werving, opleiden en ontwikkelen/professionaliseren, verzuimbegeleiding en –reductie, en de opdracht vanuit de PO-cao om de directiefuncties en onderwijsondersteunend personeel (OOP) functies te actualiseren. We streven daarnaast naar een vereenvoudiging van het functiehuis, en onderzoeken de mogelijkheden om ook primaire arbeidsvoorwaarden deels flexibel in te zetten. Verder zullen wij ons gaan verhouden tot de nieuwe regels van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) en de eventuele modernisering van het Participatiefonds.

Onderwijskwaliteit

De scholen hebben in 2019 per kwaliteitsstandaard een zelfevaluatie uitgevoerd. Tezamen vormen de evaluaties de basis voor het aankomende inspectiebezoek en de audit. We verwachten de inspectie in het voorjaar van 2020. Het laatste deel van onze tweejarige cyclus ‘kwaliteit’ betreft de afname van audits, inclusief een training van onze directieleden hieromtrent in september 2020. Ook dit vraagt de nodige voorbereiding.

Na evaluatie van de cyclus bepalen we hoe we in de toekomst de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur binnen Biezonderwijs willen vormgeven. Het eigenaarschap van professionele teams voor kwaliteit is daarbij een belangrijke waarde. Dat betekent eigenaarschap van de doelen, onderwijsresultaten en een goede PDCA (Plan-Do-Check-Act) om te blijven leren en ontwikkelen. Elke dag een beetje beter.

Bedrijfsvoering

Goed onderwijs vraagt om de juiste toekomstgerichte faciliteiten en een beheerste organisatie. Daarin zijn in de afgelopen jaren enorme professionaliseringsstappen gezet. Ten aanzien van de bedrijfsvoering gaan we in 2020 verder met het (door)ontwikkelen van beleid en het uitvoeren van allerlei subthema's op het gebied van ICT, huisvesting & onderhoud, financiële processen, informatiebeveiliging en contractenbeheer.

Onderwijszorgarrangementen

Op nagenoeg alle scholen werken we steeds intensiever samen met zorgpartners en de gemeente om (nieuwe) onderwijszorgarrangementen te ontwikkelen. En om aan te sluiten bij initiatieven in de buurt en de wijk. Het vraagt tijd en vertrouwen om vanuit inhoudelijk, organisatorisch, financieel én juridisch perspectief arrangementen kloppend te maken in het belang van kinderen, onze leerlingen en medewerkers. We werken er maximaal aan mee om dit mogelijk te maken.

Tot slot blijven we aandacht houden voor ons substantieel eigen vermogen. Een vermogen dat, gezien onze kengetallen, meer dan voldoende is om risico's op korte en lange termijn op te kunnen vangen. Er zijn strategische keuzes gemaakt om dit vermogen te investeren in onze stichting. Ten gunste van leerlingen, medewerkers en de stichting als geheel. Dit is mede besloten op basis van een risicoanalyse van Biezonderwijs.

In 2020 jaar blijft het borgen van de bereikte resultaten van belang. We gaan met verve aan de slag met het ontwerpen van nieuwe perspectieven om zodoende goed onderwijs aan al onze leerlingen te blijven bieden.

G.C.P.A. de Bont MBA
Voorzitter college van bestuur

Bijlage: Rapport inzake de jaarrekening

INHOUDSOPGAVE

	PAGINA
Financiële positie	51
Resultaat	52
Kengetallen	53
B1 Grondslagen voor de jaarrekening	54
B2 Balans per 31 december 2019	59
B3 Staat van baten en lasten 2019	61
B4 Kasstroomoverzicht 2019	62
B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	
1.2 Materiële vaste activa	63
1.5 Vorderingen	64
1.7 Liquide middelen	64
2.1 Eigen vermogen	65
2.2 Voorzieningen	65
2.4 Kortlopende schulden	66
Model G: verantwoording subsidies OCW	67
Gebeurtenissen na balansdatum	68
B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	69
B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	70
3.2 Overige overheidsbijdragen	70
3.5 Overige baten	70
4.1 Personele lasten	71
4.2 Afschrijvingslasten	72
4.3 Huisvestingslasten	72
4.4 Overige instellingslasten	72
4.4 Leermiddelen	73
5 Financiële baten en lasten	73
WNT	74
(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	76
Overzicht verbonden partijen	77
C OVERIGE GEGEVENS	
C1 Controleverklaring	78
C2 Balans per 31 december 2019 Praktijkcollege Tilburg	82
C3 Staat van baten en lasten 2019 Praktijkschool Tilburg	84
Ondertekening van de jaarrekening	
BIJLAGE	
D1 Gegevens over de rechtspersoon	86

Financiële positie 2019

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2019		31-12 2018	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	7.742	35,9%	7.582	37,0%
Vorderingen	2.118	9,8%	2.645	12,9%
Liquide middelen	11.728	54,3%	10.252	50,1%
	<u>21.588</u>	<u>100,0%</u>	<u>20.479</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	15.372	71,2%	14.683	71,7%
Voorzieningen	2.832	13,1%	2.677	13,1%
Kortlopende schulden	3.384	15,7%	3.119	15,2%
	<u>21.588</u>	<u>100,0%</u>	<u>20.479</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2019 bedraagt € 688.392 t.o.v. € 676.092 in 2018.

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2019 x € 1.000	Begroting 2019 x € 1.000	Realisatie 2018 x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	33.220	31.881	31.956
Overige overheidsbijdragen	903	811	969
Overige baten	1.202	807	889
Totaal baten	35.325	33.499	33.814
Lasten			
Personele lasten	30.062	30.013	28.476
Afschrijvingslasten	683	723	646
Overige lasten	3.902	3.481	3.594
Totaal lasten	34.647	34.217	32.716
Saldo baten en lasten	678	-718	1.098
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	10	20	-422
Resultaat baten en lasten	688	-698	676

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	4,09	4,14
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva) * 100	71,20	71,70
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva) * 100	84,32	84,77
Rentabiliteit (saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten) * 100	1,95	2,00
Weerstandvermogen (eigen vermogen / totale baten) * 100	43,50	43,40
(Personele lasten / totale lasten) * 100	86,77	87,04
(Materiële lasten / totale lasten) * 100	13,23	12,96
Kapitalisatiefactor (balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100	44,40	43,27
Huisvestingsratio (huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen & terreinen / totale lasten) * 100	6,03	5,85

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Biezonderwijs is het bevoegd gezag van 7 scholen en een expertisecentrum. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van speciaal, voortgezet speciaal en praktijkonderwijs in de regio Tilburg.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijffnummer handelsregister

Stichting Biezonderwijs is feitelijk gevestigd op Generaal Smutslaan 11, 5021 XA te Tilburg en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41095418.

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Biezonderwijs zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.4 Financiële instrumenten

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.9.2 Bestemmingsreserve BAPO

De bestemmingsreserve BAPO betreft de vrijgevallen voorziening BAPO welke bestemd is om kosten van niet opgenomen BAPO-rechten uit het verleden te betalen. De reserve BAPO betreft uitsluitend nog niet opgenomen BAPO-rechten uit de afgelopen jaren. De reserve is berekend op basis van de contante waarde van de toekomstige verplichtingen.

3.9.3 Overige bestemmingsreserves

De overige bestemmingsreserves worden kort toegelicht in de toelichting op de balans.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,8%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1% (2018: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.5 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Per 1 januari 2019 zijn de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) veranderd met betrekking tot de berekeningswijze van de voorziening groot onderhoud. De Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan nu uit van het gelijkmatig opbouwen van de voorziening groot onderhoud per gebouw én per onderhoudscomponent tussen de momenten van het uitvoeren van het groot onderhoud (onderhoudscyclus). Tot 1 januari 2019 werd door schoolbesturen voor de bepaling van de hoogte van de onderhoudsvoorziening veelal het egalisatieprincipe gehanteerd, waarin de totale onderhoudskosten gelijkelijk over de jaren verdeeld werden gedurende de gehele looptijd van het onderhoudsplan.

Voor de verslagjaren 2018 en 2019 is een overgangsregeling afgesproken, waarin schoolbesturen de hoogte van de voorziening nog op de oude manier mogen bepalen. In 2020 wordt door de RJ werkgroep nadere richtlijnen verschaft over de juiste berekeningssystematiek van de voorziening groot onderhoud voor het verslagjaar 2020.

3.11 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Biezonderwijs heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Biezonderwijs loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Stichting Biezonderwijs risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Biezonderwijs risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

5.2 Liquiditeitsrisico

Stichting Biezonderwijs maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

B2 Balans per 31 december 2019

na resultaatbestemming

Activa	2019		2018	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	5.895.717		5.841.558	
Inventaris en apparatuur	1.626.125		1.526.179	
Leermiddelen	220.300		214.291	
		7.742.142		7.582.028
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	62.504		7.268	
Ministerie van OCW	1.463.259		1.034.408	
Overige vorderingen en overlopende activa	591.974		1.602.721	
		2.117.737		2.644.397
Liquide middelen				
Kas	4.998		3.937	
Tegoeden op bankrekeningen	11.722.366		10.247.040	
Overige liquide middelen	450		1.301	
		11.727.814		10.252.278
TOTAAL ACTIVA		21.587.693		20.478.703

Passiva	2019		2018	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	11.196.432		10.781.540	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	4.175.064		3.901.564	
		15.371.496		14.683.104
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	2.518.477		2.403.343	
Overige voorzieningen	313.811		273.920	
		2.832.288		2.677.263
Kortlopende schulden				
Crediteuren	497.534		587.840	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.186.840		1.146.368	
Schulden terzake van pensioenen	369.516		312.053	
Schulden verbonden partijen	8.385		-	
Overige kortlopende schulden	237.578		7.184	
Overige overlopende passiva	1.084.056		1.064.891	
		3.383.909		3.118.336
TOTAAL PASSIVA		21.587.693		20.478.703

B3 Staat van Baten en Lasten 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OCW	33.219.993	31.881.490	31.956.445
Overige overheidsbijdragen	903.315	810.651	968.969
Overige baten	1.201.666	807.176	888.917
Totaal baten	35.324.974	33.499.317	33.814.331
Lasten			
Personele lasten	30.061.649	30.013.139	28.475.650
Afschrijvingslasten	683.119	723.273	645.691
Huisvestingslasten	1.835.714	1.736.777	1.699.652
Overige lasten	926.884	792.707	928.088
Leermiddelen	1.139.421	951.800	966.868
Totaal lasten	34.646.787	34.217.696	32.715.949
Saldo baten en lasten	678.187	-718.379	1.098.382
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	14.658	20.000	16.940
Financiële lasten	4.453	-	439.230
Totaal financiële baten en lasten	10.205	20.000	-422.290
Resultaat baten en lasten	688.392	-698.379	676.092

B4 Kasstroom 2019

	2019		2018	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		678.187		1.098.382
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	683.119		645.691	
Mutaties voorzieningen	155.025		-57.651	
		838.144		588.040
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	526.660		-379.210	
- Kortlopende schulden	265.573		-12.915	
		792.233		-392.125
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		2.308.564		1.294.297
Ontvangen interest	14.658		16.940	
Betaalde interest	-4.453		-439.230	
		10.205		-422.290
Kasstroom uit operationele activiteiten		2.318.769		872.007
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-843.233		-452.755	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-843.233		-452.755
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutaties kredietinstellingen	-		-2.598.851	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-		-2.598.851
Mutatie liquide middelen		1.475.536		-2.179.599
Beginstand liquide middelen	10.252.278		12.431.877	
Mutatie liquide middelen	1.475.536		-2.179.599	
Eindstand liquide middelen		11.727.814		10.252.278

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2019

Activa

Vaste activa

	31-12 2019 €	31-12 2018 €
1.2 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	5.895.717	5.841.558
Inventaris en apparatuur	1.626.125	1.526.179
Leermiddelen	220.300	214.291
	<u>7.742.142</u>	<u>7.582.028</u>

	Gebouwen en terreinen €	Inventaris en apparatuur €	Leermiddelen €	Totaal €
<i>Boekwaarde 31-12-2018</i>				
Aanschafwaarde	8.082.939	5.838.361	796.851	14.718.151
Cumulatieve afschrijvingen	-2.241.381	-4.312.182	-582.560	-7.136.123
	<u>5.841.558</u>	<u>1.526.179</u>	<u>214.291</u>	<u>7.582.028</u>

Mutaties

Investerings	306.405	479.691	57.137	843.233
Afschrijvingen	-252.246	-379.745	-51.128	-683.119
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-
	<u>54.159</u>	<u>99.946</u>	<u>6.009</u>	<u>160.114</u>

Boekwaarde 31-12-2019

Aanschafwaarde	8.389.344	6.318.052	853.988	15.561.384
Cumulatieve afschrijvingen	-2.493.627	-4.691.927	-633.688	-7.819.242
	<u>5.895.717</u>	<u>1.626.125</u>	<u>220.300</u>	<u>7.742.142</u>

Afschrijvingstermijnen:	
Gebouwen en terreinen	20-40 jaar
Inventaris en apparatuur	3-25 jaar
Leermiddelen	8 jaar

Flottende activa**1.5 Vorderingen**

Debiteuren
Ministerie van OCW

Overige vorderingen
Waarborgsom
Overige projecten / ESF

Totaal overige vorderingen

Overlopende activa
Vooruitbetaalde kosten
Debiteuren transitoria
Overige overlopende activa

Totaal overlopende activa

Totaal vorderingen

	31-12 2019 €	31-12 2018 €
	62.504	7.268
	1.463.259	1.034.408
	3.613	3.613
	28.026	415.421
	31.639	419.034
	177.785	103.942
	371.244	998.392
	11.306	81.353
	560.335	1.183.687
	2.117.737	2.644.397

1.7 Liquide middelen

Kas
Tegoeden op bankrekeningen
Overige liquide middelen

	4.998	3.937
	11.722.366	10.247.040
	450	1.301
	11.727.814	10.252.278

Passiva

2.1 Eigen vermogen

	31-12 2019		31-12 2018	
	€		€	
Algemene reserve	11.196.432		10.781.540	
Bestemmingsreserves	4.175.064		3.901.564	
	<u>15.371.496</u>		<u>14.683.104</u>	
	Saldo 31-12-2018	Bestemmings- resultaat	Herverdeling	Saldo 31-12-2019
	€	€	€	€
Algemene reserve	10.781.540	414.892	-	11.196.432
Bestemmingsreserves publiek				
Bestemmingsreserve BAPO	1.000.000	-	-	1.000.000
Bestemmingsreserve CAO ontwikkelingen	-	530.000	-	530.000
Bestemmingsreserve strategische keuzes	2.620.000	-256.500	-	2.363.500
Bestemmingsreserves privaat				
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	281.564	-	-	281.564
Totaal bestemmingsreserves	<u>3.901.564</u>	<u>273.500</u>	<u>-</u>	<u>4.175.064</u>
Totaal Eigen vermogen	<u>14.683.104</u>	<u>688.392</u>	<u>-</u>	<u>15.371.496</u>

De bestemmingsreserve BAPO is bedoeld om toekomstige BAPO aanspraken te financieren.

De bestemmingsreserve CAO ontwikkelingen is onder andere gevormd uit de extra subsidie van OCW en zal in februari 2020 worden aangewend voor de uitbetaling van de financiële consequenties van de CAO-onderhandelingen.

Bestemmingsreserve strategische keuzes

Tijdens het begrotingstraject 2019-2022 is vastgesteld dat een aantal strategische keuzes op personeel, onderwijskwaliteit, faciliteiten en bedrijfsvoering gebied, de komende vier jaar ten laste van het eigen vermogen zullen worden gebracht. De bedragen komen ten laste van het eigen vermogen van Stichting Biezonderwijs, net als de negatieve exploitaties vanuit de 'reguliere' begrotingen. Dat is mogelijk en verantwoord, vanwege de relatief hoge omvang van het eigen vermogen en de nadere analyse daarvan aan de hand van de in 2018 uitgevoerde risicoanalyse. De bedragen per subprogramma zijn in 2019 nader geconcretiseerd op basis van de nog op te stellen inhoudelijke programma- en projectplannen.

De bestemmingsreserve niet-subsidiabel is gevormd met als doel de kosten van toekomstige buitenschoolse activiteiten op te vangen.

2.2 Voorzieningen

	31-12 2019		31-12 2018	
	€		€	
Onderhoudsvoorziening	2.518.477		2.403.343	
Overige voorzieningen	313.811		273.920	
	<u>2.832.288</u>		<u>2.677.263</u>	
	Saldo 31-12-2018	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Saldo 31-12-2019
	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	2.403.343	442.755	-327.621	2.518.477
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	273.920	70.051	-47.448	296.523
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	17.288	-	17.288
Totaal voorzieningen	<u>2.677.263</u>	<u>530.094</u>	<u>-375.069</u>	<u>2.832.288</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. Voor verdere details wordt verwezen naar de grondslagen.

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende jaren. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarig 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100%
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet
- Berekening tegen contante waarde
- Rekeninghoudend met een blijfkans

	deel < 1 jaar €	deel 1-5 jaar €	deel > 5 jaar €	Totaal €
Onderverdeling voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	413.852	2.093.589	11.036	2.518.477
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	39.887	100.986	155.650	296.523
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	17.288	-	17.288
Totaal voorzieningen	453.739	2.211.863	166.686	2.832.288

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2019 €	31-12 2018 €
Crediteuren	497.534	587.840
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.186.840	1.146.368
Schulden terzake van pensioenen	369.516	312.053
Schulden verbonden partijen SWV PO Langstraat vooruitontvangen groeiregeling	8.385	-
Overige kortlopende schulden	237.578	7.184
Overlopende passiva	1.084.056	1.064.891
	3.383.909	3.118.336

Specificatie overige kortlopende schulden

Subsidies gemeente inzake project baankansen	216.374	-
Netto salaris	20.529	6.509
Spaarverlof / levensloop	675	675
	237.578	7.184

Specificatie overlopende passiva

Ministerie OCW subsidie kansengelijkheid in het onderwijs	51.000	-
Bindingstoelage VO reservering	8.868	8.140
Vakantiegeld reservering	923.401	873.956
Vooruitontvangen subsidies	18.735	29.253
Crediteuren transitoria	14.094	37.623
Overige overlopende passiva	67.958	115.919
	1.084.056	1.064.891

Model G: verantwoording subsidies OCW

73114

cumulatief

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (*Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a*)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum									
Regeling lerarenbeurs voor scholing	DL/B/110284	6-5-2009	€ 60.203	€ -	€ -	€ -	€ 60.203	€ 60.203	€ -	€ -	ja
Zij-instromers	VO/1091439	13-4-2017	€ 120.000	€ -	€ -	€ -	€ 120.000	€ 120.000	€ -	€ -	ja
Kansengelijkheid in het onderwijs	GKO19012	31-10-2019	€ 102.000	€ -	€ -	€ -	€ 51.000	€ -	€ -	€ 51.000	nee
		totaal	€ 282.203	€ -	€ -	€ -	€ 231.203	€ 180.203	€ -	€ 51.000	

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (*Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b*)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

[illegible]

Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds maart 2020 ondervindt Nederland ook de gevolgen van de wereldwijde pandemie van het Coronavirus.

Diverse maatregelen zijn reeds genomen om de verspreiding van het virus in te dammen.

Zo zijn alle scholen sinds medio maart gesloten en dienen leerlingen en leerkrachten zo veel mogelijk thuis te blijven.

De maatschappelijke impact van al deze maatregelen is op dit moment nog niet in te schatten.

De financiële impact voor 2020 lijkt op dit moment voor de schoolbesturen mee te vallen.

B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De navolgende huurovereenkomsten zijn aangegaan:

<u>verhuurder</u>	<u>betreft</u>	<u>ingangsdatum</u>	<u>duur</u>	<u>prijsafspraken</u>
Tiwos, Tilburgse woonstichting	Kruidenlaan 23 Tilburg	1-9-2011	onbep tijd	€ 640 p/mnd
De Meeuw	27-delige accommodatie	26-8-2016	stilzwijgend verlengd	€ 166,38 p/dag
Kinderopvang Onroerend Goed BV	Generaal Smutslaan 13 Tilburg	1-8-2017	10 jaar	€ 19.680 p/kw
Gemeente Tilburg	speelplaats aan karel Boddenweg 2	1-11-2011	onbep tijd	€ 2.067 p/kw

Vordering Ministerie OCW

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk: WJZ-2005/54063802) toegestaan een vordering op te nemen op het Ministerie van OCW.

De onderwijsinstelling heeft de keuze gemaakt om geen vordering op te nemen in de balans en deze als niet uit de balans blijkend actief toe te lichten. De vordering op het Ministerie OCW wordt jaarlijks berekend op 7,5% van de personele lumpsum van het desbetreffende jaar (zijnde het betaalritmeverschil). Voor 2019 zou dit een vordering betreffen van € 207.255.

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2019

Baten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Rijksbijdrage Lumpsum	23.375.224	23.637.184	22.186.655
Rijksbijdragen MI	2.979.152	2.991.604	2.879.234
Rijksbijdragen P&A-beleid	1.369.075	1.290.893	1.123.567
Bijzondere aanvullende bekostiging	197.237	-	-
Inhouding/baten OCW voorgaande jaren	-149.259	-100.000	-118.685
Overige subsidies Ministerie van OCW	799.189	510.493	591.392
Doorbetalen rijksbijdragen SWV	4.649.375	3.551.316	5.294.282
Totaal (Rijks)bijdrage Ministerie van OCW	33.219.993	31.881.490	31.956.445

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt deels veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting 2019 was deze indexering nog niet bekend. Daarnaast is er een eenmalige bijzondere aanvullende bekostiging geweest in het kader van de CAO ontwikkelingen. De doorbetalingen rijksbijdrage SWV zijn t.o.v. de begroting 2019 fors toegenomen.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke bijdrage inz gymzalen	130.425	104.000	128.892
Gemeentelijke bijdragen	749.579	586.951	694.379
ESF	-	90.000	132.937
Overige overheidsbijdragen	23.311	29.700	12.761
Totaal overige overheidsbijdragen	903.315	810.651	968.969

3.5 Overige baten

Ontvangen huur	166.609	206.000	120.223
Detachering personeel	31.950	129.822	70.121
Ouderbijdragen / buitenschoolse bijdragen	112.056	60.000	98.770
Steunpunt hoogbegaafden / kansrijk	39.374	32.500	33.438
Overige vergoedingen personeel	308.377	-	-
Overige baten	138.280	378.854	546.193
Baten voorgaande jaren	405.020	-	20.172
Totaal overige baten	1.201.666	807.176	888.917

De ontvangsten voor gedetacheerd personeel zijn in 2019 veelal geboekt onder de post doorbetalingen Rijksbijdragen SWV. Dit heeft geresulteerd in een verschuiving t.o.v. de begroting. In 2019 zijn de overige baten deels geboekt op overige vergoedingen personeel, waardoor er meer inzicht wordt gecreëerd. Hierdoor heeft er dus een verschuiving plaatsgevonden. De baten voorgaande jaren worden nooit begroot. In 2019 bestond deze post voor het overgrote deel uit de afboeking van een schuld die zijn oorsprong vond in 2013 en eerder.

Lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	27.411.215	27.613.217	26.198.548
Inhuur derden	1.961.122	1.124.197	1.509.566
Arbodienst	117.055	51.750	69.823
IPAP	122.070	85.670	99.389
Dotatie/vrijval (-/-) voorziening jubilea	70.051	30.905	13.379
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	17.288	-	-
Nascholing	302.589	339.000	304.147
Reis- en verblijfskosten	381.615	310.500	369.534
Overige	394.918	497.900	332.472
	<u>30.777.923</u>	<u>30.053.139</u>	<u>28.896.858</u>
Uitkeringen UWV/risicofonds (-/-)	-415.453	-40.000	-421.208
UWV transitievergoeding (-/-)	-300.821	-	-
Totaal personele lasten	<u><u>30.061.649</u></u>	<u><u>30.013.139</u></u>	<u><u>28.475.650</u></u>

De lonen en salarissen zijn toegenomen als gevolg van de bijstelling pensioenpremies en een stijging van het aantal FTE's, mede als extra inzet om de werkdruk te verminderen.

Door tekorten op de arbeidsmarkt is er in 2019 meer personeel via inhuur derden aangesteld dan vooraf voorzien kon worden.

De door het UWV nog te ontvangen transitievergoeding is op de personele lasten in mindering gebracht, aangezien in het verleden de kosten hiervan ook verantwoord waren onder deze post.

Specificatie lonen en salarissen

Lonen en salarissen	20.246.085	20.594.118	19.591.209
Sociale lasten	3.175.343	3.906.430	3.020.911
Premies Participatiefonds	689.470	-	837.609
Premies Vervangingsfonds	36.568	-	32.109
Pensioenpremies	3.263.749	3.112.669	2.716.710
	<u>27.411.215</u>	<u>27.613.217</u>	<u>26.198.548</u>
Doorbelasting salariskosten	-	-	-
	<u><u>27.411.215</u></u>	<u><u>27.613.217</u></u>	<u><u>26.198.548</u></u>

Aantal fte's

	FTE's 2019	FTE's 2018
OP	264,227	249,670
OOP	134,293	124,747
DIR	17,280	17,845
	<u><u>415,800</u></u>	<u><u>392,262</u></u>

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
4.2 Afschrijvingslasten			
Gebouwen	252.246	241.148	238.877
Inventaris en apparatuur	379.745	419.052	335.498
Leermiddelen	51.128	63.073	71.316
Totaal afschrijvingslasten	<u>683.119</u>	<u>723.273</u>	<u>645.691</u>

4.3 Huisvestingslasten

Huur	178.979	196.000	170.828
Klein onderhoud/tuin	444.359	379.750	352.880
Energie en water	384.016	405.700	360.009
Schoonmaakkosten	296.492	286.750	288.528
Heffingen	88.570	86.200	72.911
Onderhoudsvoorziening dotatie / vrijval (-/-)	442.755	381.377	442.755
Overige huisvestingslasten	543	1.000	11.741
Totaal huisvestingslasten	<u>1.835.714</u>	<u>1.736.777</u>	<u>1.699.652</u>

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	269.771	296.552	306.419
Accountantskosten	27.537	-	26.229
Contributies	69.658	64.606	61.615
Begeleiding en advies	28.218	9.000	36.702
Telefoon- en portokosten e.d.	58.719	57.523	59.935
Vergoeding bestuursleden	25.256	29.000	20.102
Verzekeringen	33.675	13.512	10.488
Drukwerk / documentatie	13.401	22.252	14.270
Kantoorbehoeften	4.420	9.162	7.661
Vergaderkosten	9.207	3.400	7.713
Overige bestuurskosten	-	-	-
Bestedingen niet- subsidieel	90.033	47.800	101.989
Culturele vorming	22.529	57.500	23.465
Schoolzwemmen / sportdagen	19.869	18.750	19.973
MR/OR/GMR	4.984	6.000	8.873
Kosten schoolbus	26.541	20.000	10.503
Overige uitgaven	183.600	137.650	196.111
Diverse lasten voorgaande jaren	39.466	-	16.040
Totaal overige instellingslasten	<u>926.884</u>	<u>792.707</u>	<u>928.088</u>

Accountants honoraria

Controle van de jaarrekening	23.750	-	23.204
Andere controlewerkzaamheden	3.787	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	3.025
	<u>27.537</u>	<u>-</u>	<u>26.229</u>

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
4.4 Leermiddelen			
OLP	536.919	431.600	465.178
Reprokosten	229.346	221.700	224.741
ICT	373.156	298.500	276.949
Totaal leermiddelen	<u>1.139.421</u>	<u>951.800</u>	<u>966.868</u>

5. Financiële baten en lasten

Financiële baten			
Rentebaten	14.658	20.000	16.940
Financiële lasten			
Rentelasten	4.453	-	439.230
Totaal financiële baten en lasten	<u>10.205</u>	<u>20.000</u>	<u>-422.290</u>

De rentelasten 2018 waren fors hoger dan in 2019. Dit had als oorzaak dat de rentedragende lening in 2018 volledig is afgelost, hetgeen een boeterente tot gevolg had ten bedrage van € 362.063.

WNT-verantwoording 2019 Stichting Biezonderwijs

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Biezonderwijs. Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 152.000. Het totaal aantal complexiteitspunten voor de stichting is 12. Zie onderstaande berekening.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die o.g.v. hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019		
Bedragen x € 1	G. de Bont	D. Ensberg-Kleijkers
Functiegegevens	vrz CvB	vrz CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/08-31/12	01/01-15/02
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 48.162	€ 18.633
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 8.295	€ 2.496
Bezoldiging 2019	€ 56.457	€ 21.129

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 63.716	€ 19.157
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	overschrijding i.v.m. uitbetaling VU
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018		
Bedragen x € 1	G. de Bont	D. Ensberg-Kleijkers
Functiegegevens	nvt	vrz CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0
Dienstbetrekking		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 0	€ 105.926
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 16.786
Bezoldiging 2018	€ 0	€ 122.712

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 0	€ 146.000
---	-----	-----------

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1		
J. Winters		
Functiegegevens	Alg. directeur-bestuurder	
Kalenderjaar	2019	2018

Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/02-31/07	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	N.v.t.

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 109.395
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 109.395

Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)

Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 92.138
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 92.138

Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
--	--------

Totaal bezoldiging	€ 92.138
---------------------------	-----------------

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019					
Bedragen x € 1	H. de Kok-de Koning	P. Zoontjens	K. Sariwating	M. van den Berg	M. van den Berg
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid	Voorzitter RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-01/05	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-30/04	01/05-31/12

Bezoldiging					
Totale bezoldiging	€ 2.957	€ 3.000	€ 3.500	€ 1.000	€ 4.443
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 7.559	€ 15.200	€ 15.200	€ 4.998	€ 15.305
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2018					
Bedragen x € 1	H. de Kok-de Koning	P. Zoontjens	K. Sariwating	M. van den Berg	M. van den Berg
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid	nvt
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/04-31/12	

Bezoldiging					
Totale bezoldiging	€ 5.915	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.900	€ 14.600	€ 14.600	€ 11.000	

Gegevens 2019					
Bedragen x € 1	H. Dekkers	E. Höppener	J. van den Hoek	W. Staffhorst	
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	nvt	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/02-31/12	01/02-31/12	01/02-31/12		

Bezoldiging					
Totale bezoldiging	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 13.910	€ 13.910	€ 13.910		
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t		

Gegevens 2018					
Bedragen x € 1	H. Dekkers	E. Höppener	J. van den Hoek	W. Staffhorst	
Functiegegevens	nvt	nvt	nvt	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2018				01/01-01/03	

Bezoldiging					
Totale bezoldiging				€ 0	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				€ 2.400	

Complexiteitspunten		
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten		6
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten		2
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren		4
Totaal aantal complexiteitspunten		12
Bezoldigingsklasse		D
Bezoldigingsmaximum	€	152.000

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2019 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het positieve resultaat over 2019 ad € 688.392 als volgt verdeeld:

	€
Algemene reserve	414.892
Bestemmingsreserve CAO ontwikkelingen	530.000
Bestemmingsreserve strategische keuzes	-256.500
	688.392

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
SWV Plein 013	stichting	Tilburg	4
Portfolio SWV Passend Onderwijs VO Tilburg	stichting	Tilburg	4
SWV VO De Langstraat 30-09	stichting	Waalwijk	4
SWV PO Langstraat Heusden Altena 30-10	stichting	Waalwijk	4
RSV Breda PO	stichting	Breda	4
RSV Breda VO	stichting	Breda	4
Onderwijs Coöperatie T-primair U.A.	stichting	Tilburg	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Biezonderwijs
Generaal Smutslaan 11
5021 XA TILBURG

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Biezonderwijs te TILBURG gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Biezonderwijs op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Biezonderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven *postadres*
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven **postadres**
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven *postadres*

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarssen

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarssen

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 23 juni 2020

Wijs Accountants

Was getekend: Drs. M.H.J. Werner-Hoeks RA

Kenmerk: 2020.0212.conv

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

C2 Balans per 31 december 2019 Praktijkcollege Tilburg
na resultaatbestemming

De balansgegevens en staat van baten en lasten van het Praktijkcollege Tilburg worden apart weergegeven.
VO-scholen binnen stichting Biezonderwijs dienen nl. conform wet- en regelgeving apart zichtbaar te worden
gemaakt in het jaarverslag.

Activa	2019		2018	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	52.970		-	
Inventaris en apparatuur	193.087		193.076	
Leermiddelen	20.200		1.431	
		266.257		194.507
Vlottende activa				
Vorderingen				
Rekening-courant Biezonderwijs	467.478		129.110	
Overige vorderingen en overlopende activa	15.216		330.017	
		482.694		459.127
Liquide middelen		9.205		23.085
TOTAAL ACTIVA		758.156		676.719

Passiva	2019		2018	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	535.844		450.771	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	78.995		78.995	
		614.839		529.766
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening		27.110		146.953
Kortlopende schulden				
Overige kortlopende schulden		116.207		-
TOTAAL PASSIVA		758.156		676.719

C3 Staat van Baten en Lasten 2019 Praktijkcollege Tilburg

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	3.404.837	3.221.050	3.190.830
Overige overheidsbijdragen	2.888	92.000	68.581
Overige baten	50.815	12.500	71.279
Totaal baten	3.458.540	3.325.550	3.330.690
Lasten			
Personele lasten	2.809.872	2.790.273	2.710.999
Afschrijvingslasten	47.797	62.509	49.429
Huisvestingslasten	198.764	235.696	199.625
Leermiddelen	170.082	120.000	143.903
Overige lasten	146.952	106.424	187.252
Totaal lasten	3.373.467	3.314.902	3.291.208
Resultaat baten en lasten	85.073	10.648	39.482

Ondertekening van de jaarrekening

dhr. G. de Bont
voorzitter CvB

dhr. M. van den Berg
voorzitter RvT

Tilburg, d.d.

D1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2019

*	Bestuursnummer	73114
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Biezonderwijs Postbus 5134 5004 EC Tilburg
*	Telefoonnummer	013-2100121
*	E-mailadres	bestuursbureau@biezonderwijs.com
*	Internetsite	www.biezonderwijs.com
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
*	Administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau
*	AK-nummer	401

* Brin-nummer + NAW gegevens school:

01FX	ZML De Bodde	Karel Boddenweg 1/2	5044EL	Tilburg
01UB	Parcours VSO	Generaal Smutslaan 9	5021 XA	Tilburg
04BX	SBO Zonnestein	Generaal Smutslaan 11	5021 XA	Tilburg
09PC	SBO Westerwel	Bladelstraat 3	5043 CZ	Tilburg
11XT	SBO Noorderlicht	De Schans 135	5011 EN	Tilburg
12PR	Praktijkcollege Tilburg VO	Brittendreef 9	5012 AE	Tilburg
23JU	SG de Keyzer	Dr. Keyzerlaan 23	5051 PB	Goirle